

**ANKARA ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**MASLOW' UN İHTİYAÇLAR HİYERARŞİSİ KURAMINA GÖRE
KONUTLARIN SWOT ANALİZİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ**

Ender ERDEM

**EV EKONOMİSİ
(AİLE VE TÜKETİCİ BİLİMLERİ)
ANABİLİM DALI**

**ANKARA
2008**

Her hakkı saklıdır.

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

MASLOW' UN İHTİYAÇLAR HİYERARŞİSİ KURAMINA GÖRE KONUTLARIN SWOT ANALİZİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ

Ender ERDEM

Ankara Üniversitesi

Fen Bilimleri Enstitüsü

Ev Ekonomisi (Aile ve Tüketici Bilimleri) Anabilim Dalı

Danışman: Prof. Dr. Şengül HABLEMİTOĞLU

Bu araştırma, Maslow' un ihtiyaçlar hiyerarşisi kuramına göre konutların Swot Analizi ile değerlendirilmesi amacı ile planlanmış ve yürütülmüştür. Ankara İli'nde Türkiye Vakıflar Bankası Genel Müdürlüğü Destek Hizmetleri Başkanlığı'na bağlı 150 hizmet personeli araştırmaya dahil edilmiştir. Araştırma materyalinin toplanmasında anket tekniği kullanılmıştır. Likert tipi cümlelere verilen yanıtlar puanlanmış, aracın yapı geçerliliğini kontrol etmek için bir faktör analizi tekniği olan “Döndürülmüş Temel Bileşenler Analizi” uygulanmış, faktör yükü 0.30'dan düşük olan cümleler hesaplamalara dahil edilmemiştir. Anket formunun güvenilirliği için iç tutarlılık kat sayısı olan “Cronbach Alpha” hesaplanmıştır. Araştırmada, ailelerin konut ile ilgili algı ve değerlendirmelerine ilişkin Likert ölçeğinin yer aldığı bölümlerde bireylerin verdikleri yanıtlar mutlak ve yüzde değerlerle gösterilmiş, toplumsal cinsiyet, eğitim düzeyi ve konut mülkiyeti bağımsız değişkenleri dikkate alınmış, ölçek değişkenlere bağlı farklılığın belirlenebilmesi için t-testi yapılırken bulgular 0.05 ve 0.01 anlamlılık düzeyinde yorumlanmıştır. Yapılan t-testi sonuçlarına göre Swot Analizi uygulanmıştır.

Araştırmaya katılanların % 33.3'ü kadın, % 66.7' si erkektir. Eğitim düzeyi lise ve liseden az olanların oranı % 60.7' dir. Bireylerin % 44.7' si ev sahibi, % 55.3'ü kiracıdır ve ailedeki ortalama birey sayısı 4, ortalama çocuk sayısı 2 ve bireylerin ortalama yaşı 31 olarak belirlenmiştir. Bireylerin yaşadıkları konutları fiziksel, sosyal ve ekonomik özellikleri açısından değerlendirmelerinin bireysel özellikleri ile ilişkili olmadığı ve genel olarak bu değerlendirmeleri yaşadıkları konutların koşullarını dikkate alarak yaptıkları anlaşılmaktadır. SWOT Analizine göre, bireylerin özellikle konutların fiziksel özelliklerini değerlendirirken “güvenlik” ihtiyacı'nın karşılanmasını sağlayan konutlarda yaşadıkları, sosyal özelliklerini değerlendirirken “fizyolojik ihtiyaçları”nın karşılanmasında sorunla karşılaşmadıkları, ancak “sosyal ihtiyaçlar” ve “değer verilme ihtiyacı”nın karşılanmasında bazı eksiklikleri dile getirdikleri belirlenmiştir. Ayrıca konutların ekonomik özelliklerini açısından da bireylerin “kendini gerçekleştirme” ve “değer verilme ihtiyaçları”nın karşılanmadığı, burada ekonomik boyut ile ilgili olarak “sosyal ihtiyaçlar”ın da yeterli düzeyde yerine getirilemediği anlaşılmaktadır.

Haziran 2008, 69 sayfa

Anahtar Kelimeler: Konut, ihtiyaçlar hiyerarşisi, Swot Analizi

ABSTRACT

Masters Thesis

THE ASSESMENT OF HOUSES WITH SWOT ANALYSIS IN THE THEORY OF MASLOW'S HIERARCHY OF NEEDS

Ender ERDEM

Ankara University

Graduate School of Natural and Applied Sciences
Department of (Family and Consumer Sciences) Home Economics

Danışman: Prof. Dr. Şengül HABLEMİTOĞLU

This study was planned and conducted to define the houses with SWOT Analysis in the theory of Maslow's hierarchy of needs. A total of 150 personnels in Turkish Vakıf Bank Main Office selected by random sampling method and included in to study. Survey techniques were used in gathering the research materials. Answers given to sentences typed Likert were scored, used as technique of factor analysis "varimax analysis technique" for reliability and items with factor loading less than 0.30 were deleted. In order to test the safety of questionare were calculated "cronbach alpha" as inner consistency coefficient. In the research definitive variable as sex, education level and house ownership scales has take part. On scales that phisical social and economical variable is used, t-test has made to define the difference which depends on variables and results are interpreted (commented) by 0.05 and 0.01 sensibility. SWOT Analysis has applied for the results of the t-test. In the research, answers regarding the family's perception and evaluation of residency is shown in absolute and percent values in the parts that the Likert scale is used, independent variables such as gender, level of education and residency ownership are taken into account, in the t-test made to determine the difference depending on scale variables, the results are interpreted at 0.01 and 0.05 meaning level. A Swot Analysis is made accordingly.

33.3% of the participants are women, 66.7% are men. 60.7% have educational levels that is equal to or lower than high school. 44.7% of the individuals are home owners where 55.3% are tenants. The average number of individuals in the family is 4, the average number of children is 2 and the average age of the individuals is 31. It is understood that the individuals' assessment of their residency's physical, social and economical attributes aren't based on personal characteristics, it is generally based on the conditions of the residencies they live in. The SWOT Analysis show that, individuals choose to live in residencies that meet their "safety needs" while evaluating the physical attributes of the residency, that they don't encounter any problems about meeting their "physiological needs" while evaluating the social attributes, but have expressed certain discontent about meeting their "social needs" and "love and belonging needs". Furthermore, while evaluating the economical attributes, it is understood that individuals' "self actualization" and "love and belonging needs" aren't met and their "social needs" are not fulfilled from the economical point of view.

June 2008, 69 pages

Key Words: House, hierarchy of needs, Swot Analysis

TEŞEKKÜR

Bu araştırmanın planlanması ve yürütülmesinde, araştırma konusunun seçiminden sonuç aşamasına kadar her bölümünde bilgi, tecrübe, öneri ve yardımlarını benden esirgemeyerek akademik anlamda yetiştirme ve gelişmeye katkıda bulunan ve engin bilgi birikimi, hayata bakış açısı, sosyal ve toplumsal konulara yaklaşımı ile ömür boyu bana örnek olacak değerli Danışman Hocam Sayın Prof. Dr. Şengül HABLEMİTOĞLU'na,

Çalışmanın her aşamasında desteklerini ve zamanlarını esirgemeyen Sayın Dr.Ayşe Sezen TAŞ ve Filiz Yıldırım'a, okul arkadaşım ve meslektaşım Ezgi AŞÇI'ya, anket aşamasında bana destek veren Türkiye Vakıflar Bankası Genel Müdürlüğü ve bağlı birimleri Destek Hizmetleri Personel Şefi Sayın Seyit ÖZEN'e,

Bir çok fedakarlıktan kaçınmayarak diğer konularda da olduğu gibi eğitimime destek olan ve beni yüreklendiren sevgili aileme,

İçtenlikle teşekkür ederim...

Ender ERDEM

Ankara, Haziran 2008

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTRACT	ii
TEŞEKKÜR	iii
ŞEKİL DİZİNİ	v
ÇİZELGELER DİZİNİ.....	vi
1. GİRİŞ.....	1
1.1 Konut Kavramı	1
1.2 Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi ve Konut	5
2. KAYNAK ÖZETLERİ.....	10
3. MATERYAL VE YÖNTEM.....	17
3.1 Örneklemeye Yöntemi ve Örnek Seçimi.....	17
3.2 Araştırmanın Sınırlılıkları	17
3.3 Araştırmanın Varsayımları.....	18
3.4 Veri Toplama Yöntem ve Araçları.....	18
3.4.1 Soru formunun hazırlanması.....	18
3.4.2 Soru formunun uygulanması	19
3.4.3 Soru formunun geçerlik ve güvenilirliği	19
3.5 SWOT Analizi	26
3.6 Araştırma Modeli.....	27
4. ARAŞTIRMA BULGULARI VE TARTIŞMA.....	31
4.1 Araştırmaya Katılan Bireyleri Tanıtıcı Bilgiler.....	31
4.2 Konutun Fiziksel Özelliklerinin İrdelenmesi	33
4.3 Konutun Sosyal Özelliklerinin İrdelenmesi	40
4.4 Konutun Ekonomik Özelliklerinin İrdelenmesi	48
4.5 Bireylerin Konutun Özelliklerine Özne Değerlendirmelerinin t-testi Analizi Sonuçları	54
4.6 Bireylerin Konutun Özelliklerine Özne Değerlendirmelerinin SWOT Analizi Sonuçları	56
5. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	59
KAYNAKLAR	61
EK 1 Anket Formu	63
ÖZGEÇMİŞ.....	69

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1.1 Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi	5
Şekil 1.2 İnsan İhtiyaçları Hiyerarşisi Açısından Konut	6
Şekil 3.1 SWOT Analizi	26
Şekil 3.2 Araştırma Modeli.....	30

ÇİZELGELER DİZİNİ

Çizelge 3.1. Konutun fiziksel özellikleri ölçeğinde yer alan cümlelerin faktör analizi ve madde analizi sonuçları	21
Çizelge 3.2. Konutun sosyal özellikleri ölçeğinde yer alan cümlelerin faktör analizi ve madde analizi sonuçları	23
Çizelge 3.3. Konutun ekonomik özellikleri ölçeğinde yer alan cümlelerin faktör analizi ve madde analizi sonuçları	24
Çizelge 4.1. Araştırmaya katılan bireyleri tanıttıcı bilgiler	31
Çizelge 4.2. Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi Kuramı'na göre konutun fiziksel özellikleri	38
Çizelge 4.3. Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi Kuramı'na göre konutun sosyal özellikleri	46
Çizelge 4.4. Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi Kuramı'na göre konutun ekonomik özellikleri	52
Çizelge 4.5. Bireylerin öznel değerlendirmelerine ait yanıtlarının puan ortalamaları ve t-testi sonuçları	54
Çizelge 4.6. Bireylerin konutun özelliklerine ilişkin öznel değerlendirmelerinin SWOT analizi sonuçları	57

1. GİRİŞ

Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi Kuramı'nın temelini oluşturan ihtiyaçlar dikkate alınarak konutların özelliklerini değerlendirmek ve bu değerlendirmeyi SWOT Analizi ile yapmak hedefinden yola çıkılarak planlanan araştırmanın bu bölümünde, konu ile ilgili kuramsal temeli oluşturan bilgi derlenerek ilgili kavramlarla birlikte açıklanmaya çalışılmıştır.

Bu kapsamda; konut kavramı, konut kavramına aile ve tüketici bilimlerinin disiplinler yaklaşımı, Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi ve konut ihtiyacı arasındaki ilişki ele alınarak tez konusunun bazı kuramlarla bağdaştırılması yoluna gidilmiştir.

1.1 Konut Kavramı

Konut, kavram olarak açıklanırken öncelikle "*insanın sağlıklı bir yaşam sürdürebilmesinin temelidir*" biçiminde bir önermeden yola çıkıldığında; Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi kuramına atıfta bulunmadan sonuca ulaşılamaz. Çünkü konut temel fizyolojik ihtiyaçları karşılamanın, barınmanın, yaşamı sürdürmenin, insanlığın devamlılığını sağlamanın yeridir / mekanıdır. Bu bağlamda Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi Kuramı, konutun barınma ihtiyacını karşılamanın yanı sıra diğer fizyolojik ihtiyaçların karşılanmasında ve ihtiyaçlar hiyerarşisinin sonraki aşamalarına ulaşılmasında en önemli faktör olduğunu kanıtlamaktadır.

Konut, insanın kendisi için inşa ettiği bir mekandır. Bu mekânın büyüklüğü, açıklığı, kapalılığı, uzaklığı, ışığı, yönü gibi fiziksel özellikleri gerçekte insanın barınma ihtiyacını karşılamanın ötesine geçen insanın yaşam ile ilgili değerlerini, çevresi ile ilişkilerini ortaya koyan yansıtan aslında bir "*varoluş paradigması*" na işaret eder. Çünkü konut insanın davranış ve yaşam biçimine göre ürettiği, yapılandığı, içinde yaşadığı bir "*yaratılmış çevre*" dir. İnsanın varoluşunun ve varlığını sürdürmesinin dünyadaki tek ve gerçek izlerini oluşturur (Erzen 2006).

Harvey (1973), “...yaratılmış çevrenin insanın evrimi ile sürekli değiştiğini, ama anlamının ve bir ihtiyaç olma özelliğinin aynı kaldığını bunun dünyanın neresi olursa olsun hep tek bir kelime ile ifade edildiğini...” belirtmekte; “...evin her kültürde ve toplumda var olan evrensel bir barınma alanı , insanın aynı amaçla dünyaya yerleşmesini şekillendiren eşsiz bir yer...” olduğunu söylemektedir.

Konut kavramını, anlamını ya da değerini günümüze kadar çeşitli bilişsel analizlerle ve sosyal – psikolojik çalışmalarla açıklamanın sağladığı kavramsal berraklığa rağmen, burada çarpıcı ve şaşırtıcı olan konutun sürekli değerien çoklu boyutları ile son derece dinamik bir yaşam unsuru olmasdır. Konut bu açıdan görssel, işitsel, kinestetik (devinimsel) kokular ile havanın nemi, kuruluğu, ısısı, aydınlığı ile ilişkili konfor koşullarına göre şekillenir. Daha da ötesi konut, kültürel faktörlerden etkilendiği gibi içinde bulunulan coğrafya ve iklim koşullarından da etkilenir. (Erzen 2006).

Konutu yalnızca içinde yaşayan insanları doğanın etkilerinden koruyan bir barınak olarak görmek yanlış olur. İnsanın yaşamı boyunca dünyaya açılan bir pencere, aynı zamanda kendini yansıttığı bir “ yuva” olarak tanımlamak gerekir. Çünkü yaşamın sosyal, psikolojik ve kültürel yanlarının gerçekleşmesi, aile ortamının sağlanması; ancak konut bir yuvaya dönüşebildiğinde mümkündür. İnsanın birey olma süreci böylece yerine getirilir (İmamoğlu ve İmamoğlu 1996, Berberoğlu ve Teker, 2005).

Konut, birey olma süreci içinde insanın büyüme ve gelişmesinin sağlandığı, kendi yarattığı çevreyi kontrol etme hissini veren bir mekandır. Bu yönü ile birey ve yeryüzü arasındaki bir dizi ilişkinin kurulmasında, yerleşik düzen ve bütünlük anlamlarının kazanılmasında önemli bir rolü vardır. Çünkü bunlar olmadan insanın varlığını sürdürmesi olanaksızdır.

Bu tezin konusunu oluşturan araştırmanın, Aile ve Tüketici Bilimleri disiplini içinde planlanarak yürütüldüğu düşünüldüğünde; bu disiplinin konut kavramına yaklaşımı ve tanımı da ortaya konulmalıdır. Konut kavramı açısından Aile ve Tüketici Bilimleri alanında ortak bir paydada buluşulduğu; “konutun bireylerin fiziksel ve sosyal ihtiyaçlarının belirli bir düzeyde karşılandığı en yakın çevre” olarak tanımlandığı

dikkati çekmektedir. Oysa pek çok başka disiplinlerin konut kavramı ile ilişkili tanımlamaları incelendiğinde; konutun tartışılan bir kavram olduğu ve her disiplinin kendi içinde birbirine yakın tanımlamalar yapmakla beraber özellikle farklı terimlerle / kelimelerle ifade etmeyi benimsediği anlaşılmaktadır. Bu da konut kavramının farklı bilgilerin üretildiği disiplinlerin içeriğine göre dinamik bir biçimde tanımlanmasına neden olmaktadır. Örneğin, mimari alanda konut “ *mekan / alan, uzam, yer*” gibi terimlerle ifade edilirken psikolojide “ *ev, yuva, barınak*”, kent biliminde “ *konut, mesken*” gibi disipline özgü terimler benimsenmektedir.

Bourdieu and Wacquant (1992), konutu bireyin kendisini rahat hissettiği, alışkanlıklarını geliştirdiği yer olarak tanımlamışlardır. Konut nedir? diye sorulduğunda; konutun alan gibi basit bir tanımından çok, bireyi ve bireyin farklı yaşamlarını içeren tanımlarının geliştirilmesi ihtiyacı üzerinde odaklanması gerektiğini belirtmektedirler (Easthope, 2004). Bu açıdan irdelendiğinde; Easthope (2004), konutun ne olduğu üzerinde pek çok tartışma olsa bile konutun sosyo – alan varlığın, psiko – alan varlığın ve duyguların toplandığı bir yer olarak görülmesi gerektiğini açıklamaktadır.

Konutun bir sosyo-alan varlık olması yaklaşımı, Saunders ve Williams (1988)’ a göre; sosyal bir birim olan hane halkının fiziksel bir birim olan konutla birleşmesinin sonucunda, konut sosyo-alan bir varlık olabilmektedir. Bu açıdan; konut sosyal ilişkilerin ve kurumların oluşturulduğu, yeniden üretildiği; özellikle hane halkı /aile gibi vazgeçilmez toplum birimlerini koruyan ve temsil eden bir semboldür (Easthope, 2004). Konuta ilişkin psiko-alan varlık yaklaşımı ise, bireyin kimlik edinmesi ve güvenliği üzerinde yoğunlaşır. Bireyin varlık olarak kendisini güvende hissettiği bir yer olan konut, bireyin kimlik, güvenlik ve yaşam tatminine odaklanır.

Dupius and Thorns (1996) güvenliğin konutta karşılaşılan 4 durumda gerçekleştiğini ifade etmektedirler;

- 1) Konut sosyal ve yapısal çevrede devamlılığı sağlar (güvenlik).

- 2) Konut, insan varlığının rutin olarak günden güne yerine getirdiği faaliyetlerin oluşturulduğu bir alandır (güvenlik).
- 3) Konut, insanların yaşamlarını en fazla kontrol edebildiklerini hissettikleri yerdir (uyarma). Çünkü kendilerini çağdaş dünyanın gözetiminden bağımsız hissederler (güvenlik).
- 4) Konut, oluşturulan kimlikleri sürdürmeye ait kuralları korur (güvenlik ve kimlik).

Giuliani (1991), konut ile psiko – alan ilişkisini, konut ile birlikte var olma duygusunu “bağımlılık geliştirerek” psikolojik olarak iyi olma durumu olarak açıklar. Gurney (2000) ise konutu keder, öfke, sevgi, pişmanlık ve suç deneyimlerinin barındığı duygu alanı olarak tanımlar (Easthope 2004).

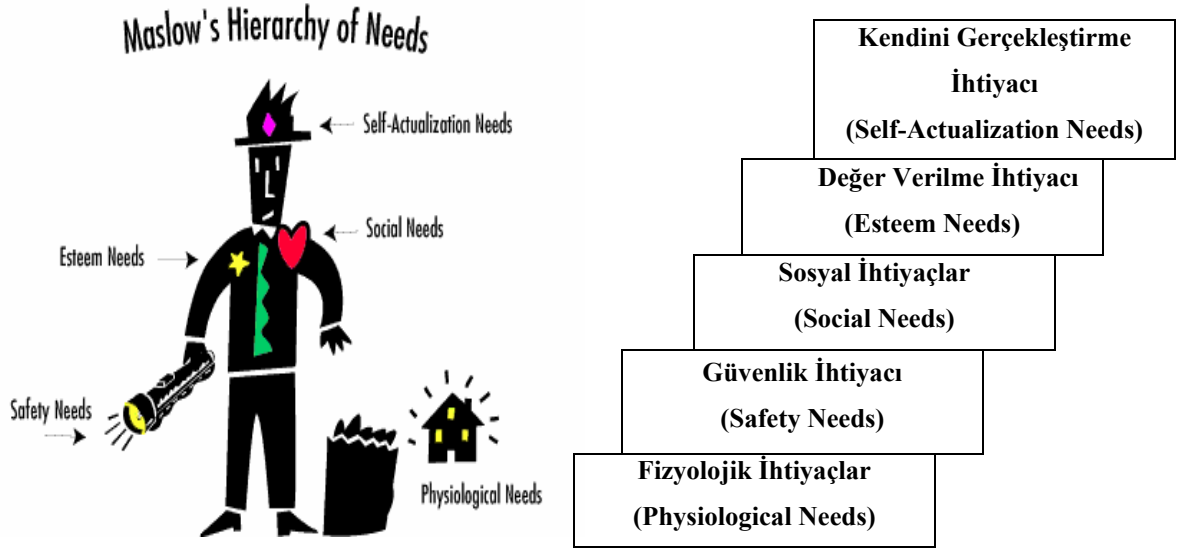
Bir başka yaklaşım ise, konutun, konutta yaşamının insanın gelişim deneyimi ile kazanılan bir bilgi olduğunu iddia etmektedir. Bu yaklaşımın en hararetli savunucularından biri olan Poincare (2001) bunun bireyin algılama becerileri ile ilişkili olduğunu, Piaget’ in çocuklarla edindiği deneyimler sonucunda ortaya koyduğu çeşitli mekan tanımlarına dayandırılarak yapılabileceğini söylemektedir. Piaget’in, insanın yaşam alanının, davranışlarını belirlediğini ileri sürmesinin bu iddiasını güçlendirdiğini belirtmektedir. Burada Poincare (2001)’in konut anlayışının öncelikle bireyin hareket ve dokunsal deneyimleri ile geliştiğini, konutun bir gelişimsel alan olduğunu vurgulaması önemlidir.

Bütün bu yaklaşımlar bir araya getirildiğinde ; konutun sosyal / toplumsal, psikolojik ve duygulara ait bir yer olarak tanımlandığı, birey tarafından belirli bir zamanda ve yerde deyim yerinde ise kök salmak, aile olmak, nesiller boyu varlığını sürdürmek için yaşama olanak sağlayan bir düzenin bir aracı olan “mekan” olarak algılandığı anlaşılmaktadır.

1.2 Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi ve Konut

Motivasyon kuramlarının belki de en önemlilerinden biri Abraham Maslow'un bireylerin gereksinmelerini tespit eden kuramıdır. Bu kuram, insanı dış faktörlerin değil iç ihtiyaçların motive ettiği düşüncesine dayanmaktadır. Bu kurama göre temelde bir hiyerarşi içinde gruplandırılan ihtiyaçlar aslında bireyleri motive eden faktörlerdir. Buna karşılık ödül ve ceza gibi dış faktörlerin motivasyon konusunda herhangi bir etkisi yoktur. Maslow' a göre insan ihtiyaçları sınırsızdır ve bir ihtiyaç karşılandığında bir diğeri ortaya çıkar. Bu süreç içinde tam anlamıyla memnuniyet / hoşnutluk ise mümkün değildir (Şekil 1.1).

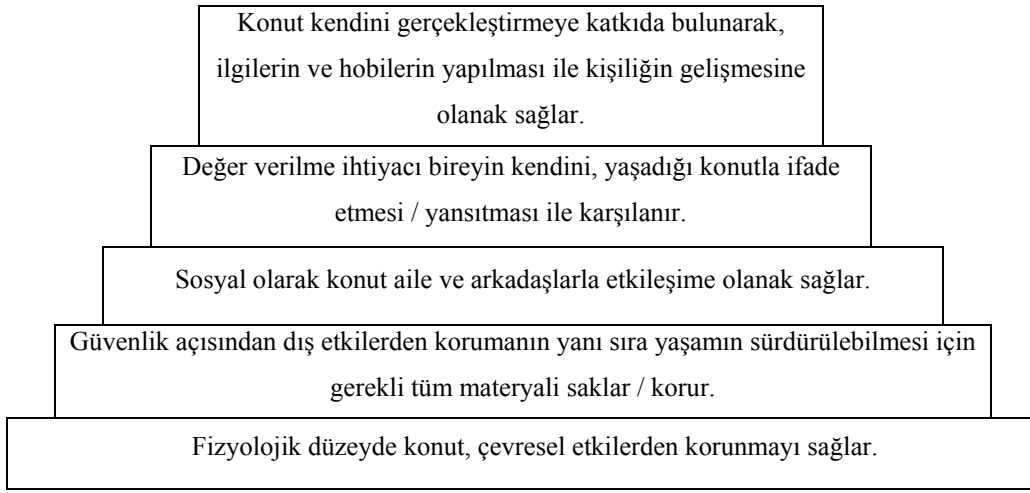
Buna göre birey sahip olmadıklarını ister ve giderilen bir gereksinim güdüleyici özelliğini yitirir. Bu ihtiyaçların her biri giderilmeden önce büyük bir motivasyon kaynağı iken, giderildikten sonra bireyin davranışı üzerindeki belirleyici etkisini yitirmektedir (Maslow 1943). Bir alt düzeydeki gereksinim karşılanmadan üst düzeydeki bir gereksinimin karşılanması birey için anlamsızdır. Bu nedenle Maslow'un kuramında "ihtiyaçların hiyerarşisi kavramı" teorisinin temelini oluşturur. İhtiyaçların hiyerarşisi basamaklarla / düzeylerle gösterilmektedir.

Şekil 1.1 Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi (www.robinhillsolutions.net' ten uyarlanmıştır).

Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi 5 ana kategoriye ayrılır. Bunlar;

- 1 • Fizyolojik İhtiyaçlar : Açlık, susuzluk, uyku vb. temel yaşamsal gereksinimler
- 2 • Güvenlik İhtiyacı: Doğal ve insan yapısı tehlikelerden korunma
- 3 • Sosyal İhtiyaçlar: Aidiyet, sevgi, kabul görme, sosyal yaşam vb.
- 4 • Değer verilme / saygınlık İhtiyacı : Statü, başarı, itibar, tanınma
- 5 • Kendini Gerçekleştirme: Gelişim, bir işi başarıyla tamamlama, yaratıcılık (Şekil 1.2).

Şekil 1.2 İnsan İhtiyaçları Hiyerarşisi Açısından Konut

İnsan ihtiyaçları açısından “konut” un anlamını ve güdüleyici (motivational) etkisi ihtiyaçlar hiyerarşisininin her bir basamağında farklı bir içerikle ortaya çıkar. Bunlar;

1. Fizyolojik İhtiyaçlar

Maslow, tüm ihtiyaçlar içinde en önemlilerinin fizyolojik ihtiyaçlar olduğunu belirtmektedir. Fizyolojik bir ihtiyaçla karşı karşıya olan bir birey için diğer ihtiyaçlar önemli olmayacaktır. Aç veya susuz olan bir insanın öncelikle bu fizyolojik ihtiyaçlarını karşılamaya yönelir ve diğer ihtiyaçların o an için bir önemi yoktur (Maslow, 1943).

Konut, yeme içme, dinlenme ve uyuma gibi temel ihtiyaçlar için bir yer sağlayabilir. Konutta barınmanın yanı sıra bu tip temel ihtiyaçlar giderilmektedir. Konutta temel fizyolojik ihtiyaçların karşılanması, güvenlik ihtiyacının tatmin edilmesi için bir temel oluşturur. Çünkü temel fizyolojik ihtiyaçların karşılanabileceği bir mekan olarak konut, güvenlik ihtiyacını karşılama aşamasında da bir çatı vazifesi görmektedir.

2. Güvenlik İhtiyaçları

Güvenlik ihtiyacı, korunma, barınma, korku ve kaygıdan uzak durma ve bunun içinde kural ve yasalara olan gereksinimlerden meydana gelmektedir. İnsan tehlike ve yoksunluklara karşı savunma gereksinimi içindedir (Maslow, 1943). İnsanda sahip olduğu ve değer verdiği şeyleri saklama ve muhafaza etme güdüsü vardır. Aynı zamanda insan, diğer insanlarla olan sosyal etkileşimlerini ve ilişkilerini de muhafaza etmeyi, güvenle sürdürmeyi de ister.

Güvenlik ihtiyacı açısından konut, içinde yaşayanlar için deyim yerinde ise “*bir saklama kabı*” işlevi görür. Bireyleri dış dünyanın etkilerinden korur. Aileler/gruplar ve bireyler bu saklama kabının içinde kendilerini güvende hissederler. Aile konut içinde yaşamını sürdürebilmek için gerekli tüm materyalleri, yiyeceklerini, araç ve gereçlerini depolayabilir. Konut aynı zamanda toplumun sürdürülebilirliğini besleyen geleneklerinin aynı çatı altında muhafaza edilmesini de sağlar.

3. Sosyal İhtiyaçlar

İnsanoğlu tek başına yaşayamaz ve başka insanların varlığına ihtiyaç duyar. Sosyal bir varlık olan insanın başkalarıyla birlikte yaşama, başkaları tarafından kabul edilme, arkadaşlık, sevmeye ve sevilme gibi ihtiyaçları sosyal ihtiyaçlarını oluşturur. Maslow bireyin fizyolojik ve sosyal ihtiyaçları giderildikten sonra sosyal ihtiyaçların motivasyon kaynağı haline geleceğini belirtmektedir. Bu gereksinim giderilmediğinde kişi kendini aidiyetten yoksun, yalnız ve reddedilmiş hissedecektir (Maslow, 1943).

İnsanlar değişik tipte aileler kurarlar ve karmaşık kendilerine özgü bir sosyal ilişkiler örüntüsü oluştururlar, karşılıklı duygu alışverişine ihtiyaç duyarlar. İçinde yaşanan konut sosyal yaşam deneyimlerinin biçimlendiği/edinildiği etkileşim ve faaliyetler için ortam/alan sağlar. Her kültürde konutun şekli, planı, mobilya ve ekipmanların yerleştirilmesi konut içindeki faaliyetlerin düzenini belirler.

4. Değer Verilme İhtiyacı

Bu ihtiyaç ikili bir yapıya sahiptir. Birey bir taraftan kendisine güven ve saygı duyarken diğer taraftan, çevresindekilerden kendisine saygı göstermelerini beklemektedir. Değer verilme ihtiyacının karşılanması, kendine güven ve başarıya inancın gelişmesine katkıda bulunur. Pek çok kültürde konutun bir statü sembolü olma fonksiyonu vardır. Başarı da bir statü sembolüdür. Başarma duygusu, değer verilme ihtiyacını karşılamamanın en önemli ögesidir. Birçok insana göre kentin en ayrıcalıklı semtinde en pahalı ve lüks konutlara taşınmak bir başarı sembolüdür. Konut bu sembolik fonksiyonu ile insanın değer verilme ihtiyacını karşılar.

5. Kendini Gerçekleştirme İhtiyacı

İhtiyaçlar hiyerarşisinin en üstünde kendini gerçekleştirme ihtiyacı yer almaktadır. Her bireyin kendine özgü yetenekleri ve karakteri vardır. Birey, bu karakteristik özelliklerini ve yeteneklerini geliştirme ve gösterebilme ihtiyacı hisseder. Ancak en alt düzeydeki ihtiyaçlardan başlayarak kendini gerçekleştirme ihtiyacının karşılanması düzeyine kadar gelen hiyerarşinin her basamağının yeterince karşılanmış olması gerekir. Aksi halde bireyin kendini gerçekleştirme mümkün olamayacaktır.

Kendini gerçekleştirme ihtiyacını karşılayan bir konut, sadece içinde yaşanan bir yer olmaktan çok daha fazla özellikler ifade etmeye /içermeye başlar. Konut hem bireylerin yalnız kalabileceği hem de grubun bir parçası olma duygusunu sürdürebileceği bir yer / alan olmalı ya da bu duruma getirilmelidir. Hobiler, el işleri, çeşitli çalışmalar, ve serbest zaman faaliyetleri gibi uğraşlar kendini gerçekleştirme bir türüdür. Bu açıdan konut kendini gerçekleştirme için yansıtıcı bir sembol olabilir.

Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi kuramını temel alan bu çalışmanın Türkiye'de konut kavramı ile konutun insan yaşamındaki önemini açıklamada farklı bir bakış açısı ile katkı sağlaması ve kaynak oluşturması beklenmektedir.

2. KAYNAK ÖZETLERİ

Bu bölümde, araştırma konusu ile ilişkili geniş kapsamlı bir literatür çalışması ile ulaşılan; konunun irdelenmesinde ve araştırma bulgularının yorumlanmasında zemin oluşturacağı düşünülen yurt içinde ve yurt dışında yapılan araştırmalar yayın tarihlerine göre sıralanarak özetlenmeye çalışılmıştır. Ancak bu noktada araştırma konusu ile doğrudan ilişkili olabilecek yeterli kaynağa ulaşıldığı söylenemez. Kaynak özetlerinde yer verilen araştırmaların, bir bütün olarak Maslow'un İhtiyaçlar hiyerarşisi Kuramı ile birebir örtüşmesi mümkün olmasa bile beş hiyerarşik düzeyin tek tek bazılarına açıklık getirebileceği düşünülen araştırmalar seçilmiştir.

Telsiz (1978)' in Ankara ilinde farklı gelir gruplarını temsil eden ve son altı ay içinde konut değiştiren 210 aile ile karşılıklı görüşme yöntemini kullanarak yaptığı araştırmada; ailelerin konut değiştirmede konut ve çevre özelliklerine ilişkin tercihlerini belirlemeyi amaçlamıştır. Ailelerin konut değiştirme nedenleri arasında daha iyi bir konutta oturmayı istemenin ilk sırada yer aldığı, ailelerin yeni konutlarını seçmelerini etkileyen özelliklerin başında her üç gelir grubunda (düşük, orta, yüksek) da konutun büyük olmasının geldiği, ailelerin %59'unun eski konut çevrelerinin fiziksel özelliklerini beğenmedikleri, çevrenin gürültülü olmasının her üç gelir grubu için de hoşnut olunmayan konut özellikleri arasında yer aldığı bulunmuştur. Yeni konut çevresinin seçiminde etkili olan fiziksel çevre özellikleri yönünden gelir grupları arasında önemli farklılıklar olduğu anlaşılmıştır. Düşük gelir grubunda yeni satın alınacak olan konutun eskiden oturulan çevrede bulunmasının önemli rol oynadığı; yüksek gelir grubunda ise konutun okula yakın olmasının önem kazandığı saptanmıştır. Ayrıca gerek konut sahibi, gerekse kiracıların yeni konut çevresinin seçiminde konutun alışveriş merkezlerine yakın olmasını gerekli buldukları belirlenmiştir.

Harris and Young (1983) tarafından satın alıcı dürtülerini ve bu dürtüler sonucunda gereksinmelerinin karşılanması konularını ve tüketicinin tatmin olması durumunu irdelemek amacıyla araştırmalara rehberlik edebilecek bir model belirlenmiştir. Bu modele göre, tüketici özellikle konut satın alırken 5 tür gereksinimi karşılamak amacını ön planda tutmakta, gerçekleştireceği satın alma yada başka bir ifade ile satın almayı

sececeği konutta bu gereksinimleri bağdaştırmaya çalışmaktadırlar. Bunlar; barınak, mahremiyet, ulaşım olanakları, çevresel özellikler ve yatırımdır. Bu gereksinimlerin karşılanması hiyerarşik olarak Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi şeması ile ilintilendirilerek ve konut satın almadaki dürtülerin çeşitlendirilmesine çalışılmıştır.

Kalınkara (1986) tarafından Ankara Yenimahalle ve Batıkent' teki ailelerin konutlarına ilişkin görüş ve tercihlerini belirlemek amacıyla 300 aile üzerinde yapılan çalışmada; Yenimahalle' deki konut sahibi ve kiracı ailelerin ulaşım, alışveriş merkezine ve iş yerine yakınlıktan, Batıkent' teki ailelerin ise gürültü ve hava kirliliği gibi fiziksel çevre özelliklerinden yüksek oranda memnun oldukları belirlenmiştir. Sosyal çevre özelliklerinden biri olan komşularla ilişkilerin her iki yerleşim yerindeki konut sahibi ve kiracı aileler açısından yüksek düzeyde tatmin edici olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yenimahalle' de yaşayan ailelerin konutlarının akraba ve arkadaşlarına yakın olmasını istemeleri, Batıkent'te oturan ailelerin ise çevrenin çocukların yetişmesine uygun olduğunu düşünmeleri, yaşadıkları semtlerde mutlu olmalarını sağlayan nedenlerin başında gelmektedir.

Hinkle and Combs (1987) konut satın alan ailelerin kaynak yönetimi davranışlarının belirlenmesi için yaptıkları bir araştırmada, 1981 yılının ilk 6 aylık süresinde konut satın alan 152 aile ile telefon görüşmesi yaparak veri toplamışlardır. Araştırma sonuçları, konut satın almadaki esas unsur olan sosyo-ekonomik özelliklerin satın almada kullanılan kaynak türleri ve ailenin yaşam biçimi ile doğrudan ilişkili olduğunu göstermektedir. Çalışmanın örneklemini oluşturan 152 ailenin % 82.9'u oturdukları konutu yatırım amaçlı aldıkları, % 79'unun güvenlik, % 76.3'ünün oturmak, %43.3'ünün ise sosyal statü için satın aldıkları saptanmıştır. Ayrıca konut satın alan ailelerin ileri yaş grubunda, yüksek gelirli aileler oldukları, konut satın alma kararlarını verirken sosyal statülerine uygun konutu satın almayı tercih ettikleri de belirlenmiştir.

Perritt *et al.* (1993) konut kavramının temel psikolojik boyutlarını tanımlamak için yaptıkları çalışmaya 50 yaş ve üzerindeki 526 kadını dahil etmişlerdir. Yapılan çalışmanın faktör analizinin temel unsurlarını konut kavramının psikolojik boyutlarını

kapsayan 9 faktör oluşturmaktadır. Bunlar; kendini gerçekleştirme, fiziksel bakım ve güvenlik, barınak, sosyal etkileşim, kendini iyi hissetme, denge, güzellik ve düzen, sağlık ve özgürlüktür. Faktör analizi sonucunda; öncelikli olarak öz-saygı, kendini gerçekleştirme ve Maslow'un ileri düzeydeki ihtiyaçlar olarak belirlediği kendini gerçekleştirme ihtiyaçlarını faktör yük değeri yüksek bulunurken; güvenlik ve psikolojik ihtiyaçların daha sonra geldiği ve faktör yük değerlerinin daha düşük düzeyde olduğu saptanmıştır.

İmamoğlu ve İmamoğlu (1995) tarafından üç farklı sosyo-ekonomik düzeydeki bireylerin konutları ve konutlarının çevreleri ile ilgili algı ve değerlendirmelerini ölçmek amacıyla yapılan araştırmada, konut seçiminde düşük sosyo-ekonomik düzeyde ekonomik kaynakların öncelikli olduğu, satın alınacak konutun bulunduğu semtin iyi olması ve estetik gibi değerlendirme yüksek sosyo-ekonomik düzeydeki aileler için daha önemli olduğu bulunmuştur. Apartman tipi konutların seçiminde ailelerin "güvenlik duygusu vermesi, insanlara yakınlık sağlaması, ucuz ve daha ekonomik olması, rahatlık, kolaylık sağlaması" gibi nedenleri sıraladıkları belirlenmiştir.

Ayata ve Ayata (1996), tarafından Ankara'nın farklı sosyo-ekonomik düzeydeki semtlerinde yapılan bir çalışmada, konutun tipi, mülkiyeti ve kullanımı ile ilgili olarak kadınların konut seçerken dikkate aldıkları özellikler üzerinde durulmuştur. Bunların başında sosyal çevrenin uygunluğu, iyi komşuluk ilişkileri önemli bir ölçüt olarak dikkati çekmektedir. Sosyo-ekonomik düzeyi yüksek olan bireylerin konutlarının kullanışlı ve konforlu olmasının en önemli faktör olarak belirttikleri anlaşılmaktadır.

Salsbury (1996) insanlığın geleceğe hızlı adımlarla ilerlemesiyle teknolojinin daha çok gelişmeye başladığını ve bununla beraber problemlerinde aynı hızla arttığını, bunun için öncelikle konutta etkili dizayn prensiplerini ve tavsiye edilen materyalleri kullanarak gelecekteki evlerin insanlığı enerji kıtlığı ve su kıtlığı gibi zorluklardan kurtaracağını dile getirmektedir. Bu araştırma öncelikle barınma ihtiyacının teknik detaylarını inceleme amacı ile planlanmış olmakla beraber, aynı zamanda teknoloji bilgisinin çoğalmasıyla ve bunun dünya ekonomisine etkisiyle nüfus artışını ve evsizlik sorununu geniş bir perspektifte inceleme amacını gütmektedir. Örneğin çalışmanın ana

materyalini oluşturan hidrofonic sistemler (topraksız tarım teknolojileri) kullanılarak bahçeler konutları minyatür bir atmosfere çevirecek bir dağın tepesinde, ya da bir adada ya da çölde olması fark etmeksizin yiyecek jenerasyonunun devamını, enerji ve su kazanımını kolaylaştıracaktır.

Dönmez (1997) tarafından Eskişehir’de ailelerin konut değiştirmelerinde etkili olan faktörleri belirlemek amacıyla 200 aile üzerinde karşılıklı görüşme yöntemiyle bir araştırma yapılmıştır. Yapılan araştırma sonucunda; aile büyüklüğü arttıkça daha geniş ve daha çok odalı konutlarda oturma isteğinin arttığı, erkeğin yaşının ilerlemesiyle daha geniş ve nitelikli konutta yaşama isteğinin öne çıktığı, nitelikli ve iyi tasarlanmış konutta oturma isteğinin konut tercihinde önemli bir faktör olduğu görülmüştür. Ailelerin konutlarını değiştirmelerindeki önemli etkenler arasında hane halkı büyüklüğü ve aile yapısında meydana gelen değişiklikler dikkati çekmektedir. Hane halkı büyüklüğü arttıkça, geliri yüksek olan aileler konuttan taşınma eğilimi göstermektedirler. Ayrıca, ailelerin yaşadıkları konutlardan arkadaş ve akrabalara yakınlık, çevredeki insanlarla iletişim kurma gibi sosyo- kültürel çevre faktörler açısından yüksek oranda memnun oldukları sonucu ortaya çıkmıştır.

Elsinga and Hoekstra (2004) Avrupa Toplumları Hane Halkı Panelinden elde edilen bilgilerin analizine dayandırarak yaptıkları araştırmada, bireylerde konut tatmini, öz-saygı ve sosyal olanakların konut sahibi olma üzerindeki etkilerine odaklanmışlardır. Bu geniş veri tabanı 12 Avrupa ülkesinin konut değişkenlerine ilişkin bilgileri içermektedir. Araştırma sonuçlarına göre; çalışma yapılan ülkelerdeki konut sahiplerinin hemen hepsi mevcut konutlarının varlığından çok memnundurlar. Konut sahibi olma temel güvenliği, özgürlüğü, öz-saygıyı sağlamakta ve çok fazla sayıda sosyal olanaklar sunmaktadır. Dahası, konut sahibi olmak sosyal statü unsurudur. Çalışılan 12 ülkenin 11’nde konut sahipleri için konut tatmininde konut kalitesi üzerinde bireysel faktörlerin önemli derecede varlığını sürdürmekte olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Jahn (2004) tarafından alan araştırmasına dayanmayan ancak Maslow’un insan ihtiyaçlarını bir hiyerarşik düzende ele alan çalışmasına atıfta bulunularak yapılan

çalışmada her düzeydeki ihtiyaçların yapısı incelemiştir. İhtiyaçların yüksekteki basamakları ancak kendilerinden bir önceki ihtiyaçlar giderildiğinde meydana çıkar. Ve bu ihtiyaçları belirleyen kavramlar insandan insana ve insanın yakın çevresine olan bakış açısıyla değişiklik gösterse de analiz edildiğinde genel anlamları itibarıyla tüm insanlık tarihi boyunca birbirlerine benzerlik göstermektedir. Bu çalışma içeriğinde tüketici davranışlarının, insan ihtiyaçları hiyerarşisinin sıkalasında çevreden gelen faktörlerin de etkisiyle nasıl şekillendirildiği gösterilmiştir.

Yıldırım ve Ateş (2004) sosyo-ekonomik durumun konut sakinlerinin fiziksel ve toplumsal çevre algısını nasıl etkilediğini belirlemek amacıyla Kahramanmaraş'ta ve 4 konut alanında (Binevler, Doğukent, Etikent ve Serikent) 257 katılımcı üzerinde karşılıklı görüşme yöntemi ile yapılan araştırma sonucunda; konut çevrelerinin sosyo-ekonomik düzey özellikleri açısından kendi içlerinde benzerlik gösterdiği ve bu benzerliği onların diğer konut çevrelerinden farklı kıldığı, konut sakinlerinin fiziksel çevre algısının sosyo-ekonomik düzeyle anlamlı ilişkisi olduğu ancak konut çevrelerinin kendi özel konumlarıyla da ilişkili olduğu, toplumsal çevre algılarında üst sosyo-ekonomik düzey konut çevrelerine inildikçe daha olumlu, alt sosyo-ekonomik düzeye doğru inildikçe olumsuz algıya sahip olunduğu belirlenmiştir.

Jabareen (2005) gelişen kentlerde konut seçimini belirlemede kültürel öğelerin etkisini belirlemek amacıyla planlayarak yürüttüğü araştırmanın verilerini Filistin'in Gazze kentinde 1269 yetişkinle yüz yüze görüşerek elde etmiştir. Konut seçiminde belirleyici olan başlıca kültürel öğelerin başlıca dini inançlar, kadınlara yönelik tutumlar, siyasal tutumlar, sosyal ilişkiler, akraba ilişkileri ve konutun anlamına yönelik tutumlar gibi konuları içerdiğini saptamıştır. Araştırma sonuçları; yeni bir konut satın almada kültürel öğelerin, akrabalık ilişkileri ve kadınlara yönelik tutumların bireyler için çok önemli olduğunu göstermektedir. Ayrıca ailelerin % 50' sinin aynı binada çocukları ile yaşamayı, yaklaşık % 42' sinin benzer ekonomik statüdeki ailelerle yaşamayı, % 8'inin de aynı binada dindar ailelerle yaşamayı tercih ettikleri ortaya konmuştur.

Kellekci ve Berköz (2006) bireylerin konut ve çevresel kalite memnuniyetini arttıran faktörleri belirlemek amacıyla İstanbul Metropolitan Alanı'ndaki konut alanlarını temel

olarak (Toplu Konut İdaresi, Emlak Bankası ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından üretilen) 401 katılımcı üzerinde karşılıklı görüşme yöntemi ile yaptıkları araştırma sonucunda; bireylerin konut ve çevresel kalite memnuniyetlerin artmasında kolay erişebilirlik konusunda konutun merkezîyetinin, yaşanan konutun çevresel özellikleri açısından çevrenin bakımının, çevresel kalitenin göstergesi olan rekreasyon alanlarının bulunmasının ve konutun fiziksel görünümünün etkili olduğu belirlenmiştir.

Baran (2007) tarafından Ankara'da ailelerin konut satın alma tutum ve davranışlarının belirlenmesi amacı ile emlak ofislerine konut satın almak için başvuran 300 aile üzerinde bir araştırma yapılmıştır. Araştırma sonucunda; bireylerin konuta yükledikleri anlamın cinsiyet ve eğitim düzeyine göre farklılık gösterdiği, genel olarak konutun huzur veren, özel alan ve temel ihtiyaç olarak tanımlandığı saptanmıştır. Ayrıca konut satın almak isteyen ailelerin konutun fiziksel koşulları ile çevresel koşullarına ilişkin beklentilerinin özellikle aile yaşam dönemlerine göre çeşitlilik gösterdiği ailelerin gelir düzeyi arttıkça konut alanı içindeki beklentilerinin daha çok konutun kendilerini ifade etmeye olanak sağlaması yönünde arttığı, çevresel koşullara ilişkin beklentilerin başında ise, konutun iyi bir semtte bulunmasının geldiği anlaşılmıştır.

Es (2008) konutun, barınma ihtiyacı yanında Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi piramidinde yer alan saygı görme ihtiyacına cevap veren bir unsur olduğunu, toplumdaki farklı anlamlar içerdiğini, Türk toplumunda, en önemlisi, değerler bütününe yaşandığı bir mekan anlamını taşıdığını belirtmiştir. Bir sığınak olan konutun bireylerin kişilerin yaşamsal ihtiyaçlarını karşılamakla birlikte, insanları yaşamın olumsuzluklarından uzaklaştırmakta, sosyal tatmin yanında psikolojik tatmin de sağlamakta olduğu düşüncesiyle araştırmasında, toplu konut projesinde bulunması gereken donatıları, 2000 yılında konut açığı olan illeri ve 2000 yılında ruhsatlı konut açığı olan illeri incelemiştir. Sonuç olarak konutta yer alan eylemler ve eylemlerin yapılış biçimine göre konut alanı içinde eylem alanları düzenlenmesi gerektiğini, konutta yer alan eylemler ve bunların yapılış biçiminin toplumdaki topluma yani kullanıcı grubuna göre değişmekte olduğunu ortaya koymuştur. Araştırmacı bu bağlamda, konut tasarımında kullanıcı ihtiyaçlarının titizlikle belirlenmesinin önemini

belirtmek için konutta kullanıcı memnuniyetini etkileyen faktörleri; sosyal yapı-konut ilişkisi, mahremiyet, kişisel alan ve bölgesel davranış olarak sıralamıştır.

3. MATERYAL VE YÖNTEM

Araştırma ihtiyaçlar hiyerarşisi kuramına göre bir konutta fiziksel, sosyal, ekonomik açıdan bulunması gereken özelliklere ilişkin bireylerin değerlendirmelerini SWOT analizi uygulayarak belirlemek amacı ile planlanmış ve yürütülmüştür.

Araştırmanın bu bölümünde “Örnekleme Yöntemi ve Örnek seçimi”, “Araştırmanın Sınırlılıkları”, “Araştırmanın Varsayımları”, “Veri Toplama Araç ve Yöntemleri”, “Verilerin Değerlendirilmesi” başlıkları altında araştırmanın materyali ve yöntemi açıklanmıştır.

3.1 Örnekleme Yöntemi ve Örnek Seçimi

Araştırma bölgesi Ankara il merkezidir. Araştırma evrenini Türkiye Vakıflar Bankası Genel Müdürlüğü Destek Hizmetleri Başkanlığı Personel ve İdari İşler Müdürlüğü'ne bağlı birimlerde görev yapmakta olan Destek Hizmetleri Personeli oluşturmaktadır. Bu birimde çalışan personel sayısının 300 olduğu saptanmış, “Basit Tesadüfi Örnekleme Yöntemi” ve %50 örnekleme oranı ile örnek belirleme yoluna gidilmiştir. Örneklem büyüklüğü (n) = örnekleme oranı (%) x evren büyüklüğü formülünden ;

$$N = 0.50 \times 300$$

N (toplam) = 150 olarak bulunmuştur.

Örneklem büyüklüğü belirlendikten sonra ilgili kurumun resmi izni ile soru formları katılımcılara yüzyüze görüşülerek uygulanmıştır.

3.2 Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma bölgesinin sınırlılığı Türkiye Vakıflar Bankası Genel Müdürlüğü, Örneklem sınırlılığı ise bu Genel Müdürlük kapsamında bulunan Destek Hizmet Başkanlığı ve İdari İşler Müdürlüğüne bağlı birimlerde görev yapan Destek Hizmetleri personelidir. Araştırmanın bu sınırlılıklar içerisinde planlanmasının ve yürütülmesinin

başlıca nedeni; araştırmacının çalışmayı sürdürürken örnekleme ve bu tür bir çalışma için gerekli resmi izinlere kolaylıkla ulaşabilmesidir.

3.3 Araştırmanın Varsayımları

Araştırma kapsamına alınan bireylerin bir konutta bulunması gereken özelliklere ilişkin değerlendirmeleri üzerinde cinsiyet, eğitim düzeyi ve konut mülkiyeti bağımsız değişkenlerinin etkisine ilişkin araştırmacı tarafından belirlenen ve araştırmanın odak noktasını oluşturan çeşitli varsayımlar belirlenmiştir. Bu varsayımlar ve varsayımların sınanmasında uygulanan istatistik analizler Çizelge 3.1' de gösterilmiştir.

3.4 Veri Toplama Yöntemi ve Araçları

Araştırma kapsamına alınan bireylerin, konutlarının fiziksel, sosyal ve ekonomik özelliklerinin Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi kuramına göre değerlendirmeleri üzerinde cinsiyet, eğitim düzeyi ve konut mülkiyeti olarak belirlenen bağımsız değişkenlerin etkisinin incelenmesine olanak sağlayacak verilerin elde edilmesinde Ek.1'deki soru formundan yararlanılmıştır.

3.4.1 Soru formunun hazırlanması

Araştırma aracı olarak geliştirilen soru formunun araştırmaya katılan bireyler tarafından anlaşılması için sade bir dil ile yazılmasına, konu ile ilgili kaynaklar ve daha önce yapılmış bazı araştırmalardan yararlanılarak kapsamlı bir şekilde hazırlanmasına özen gösterilmiştir.

Soru formu dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm; araştırmaya katılan bireyleri tanıtıcı bilgileri ortaya koymayı amaçlayan soruları içermektedir. Bu kapsamda cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi, ailedeki birey sayısı, çocuk sayısı, konut mülkiyeti ve oturulan konutun tipi gibi bireylerin demografik özelliklerine ilişkin bilgileri elde etmeyi amaçlayan sorulara yer verilmiştir.

İkinci bölüm; bireylerin bir konutta bulunması gereken fiziksel özelliklere ilişkin değerlendirmelerini ortaya koymak amacı ile hazırlanan 28 Likert cümlesinden oluşmaktadır. Araştırmacı tarafından geliştirilen bu ölçeğin yanıtları “Hiç katılmıyorum” (1), “Katılmıyorum” (2), “Karasızım” (3), “Katılıyorum” (4), “Tamamen katılıyorum” (5) düzeylerine göre belirlenmiştir.

Üçüncü bölümde bir konutta bulunması istenen sosyal özelliklerle ilgili olabileceği düşünülen ve 35 Likert cümleden oluşan bir ölçek yer almaktadır. Bu ölçeğin yanıtları, 1= hiç katılmıyorum, 5= tamamen katılıyorum arasında beşli bir değerlendirmeye olanak sağlayacak şekilde düzenlenmiştir.

Dördüncü bölüm bireylerin bir konutta bulunması gereken ekonomik özelliklere ilişkin değerlendirmelerini belirlemeye olanak sağlayan 22 Likert cümlesi ve 1= katılmıyorum, 5= tamamen katılıyorum arasında değişen beş düzeyli bir ölçekten oluşmaktadır. Araştırmada kullanılmak üzere geliştirilen Likert ölçekleri geçerlik ve güvenirlikleri sınanarak uygulanmış, madde toplam korelasyonu ölçeğin geçerliğini olumsuz etkileyecek düzeyde düşük olan maddeler uygulama dışında bırakılmıştır.

3.4.2 Soru formunun uygulanması

Soru formunun uygulanma aşamasında öncelikle araştırmacının bireyleri bilgilendirme sorumluluğu yerine getirilmiştir. Araştırmaya katılan bireylere önceden hazırlanan ve ön denemesi yapılan soru formları Mart-Nisan 2007 aylarında yüz yüze görüşülerek uygulanmış, uygulanma aşamasında herhangi bir güçlükle karşılaşılmamıştır.

3.4.3 Soru formunun geçerlik ve güvenirliği

Araştırmanın ilk aşamasında yapılan ön deneme ile soruların işlerliğini belirlemenin yanı sıra; soru formunun yapı geçerliği ve güvenirliği de analiz edilmiştir.

Soru formunun yapı geçerliğini kontrol etmek için bir faktör analizi tekniği olan “**Döndürülmüş (Varimax) Temel Bileşenler Analizi**” uygulanmıştır. “**Konutun**

fiziksel özelliklerine ilişkin değerlendirme” , “Konutun sosyal özelliklerine ilişkin değerlendirme”, “Konutun ekonomik özelliklerine ilişkin değerlendirme” ölçeklerinin yer aldığı soru formunun ikinci, üçüncü ve dördüncü bölümlerinde yer alan ölçeklerin yapı geçerliği ve güvenilir bir araç olup olmadığı saptanmıştır. Analiz sonucunda soru formunda aynı ve farklı yapıyı ölçen sorular belirlenmiş, soruların belirli bir yapı altında bulunup bulunmadıkları ise **“madde faktör yük değeri”** ile incelenmiştir.

Faktör analizinde, açıklanan varyans değerini düşüren cümleler ölçekten çıkarılarak, ölçeğin hem alfa hem de açıklanan varyans değerini yükselten yorum cümleleri ölçekte bırakılmıştır.

Soru formunun güvenilirliği için tutarlılık katsayısı olan **“Cronbach Alpha”** hesaplanmıştır. Ayrıca soru formunda yer alan cümlelerin olumlu ve olumsuz algıları ayırt etme gücü madde analizi yapılarak incelenmiştir. Bu amaç ile madde puanları arasındaki korelasyonlar hesaplanmıştır.

Araştırmada öncelikle konutun fiziksel özelliklerinin değerlendirildiği ölçek için yapı geçerliğini belirleyen faktör analizi sonuçlarına göre ölçekteki 9 adet maddenin faktör yük değerleri ve madde toplam korelasyon değerleri ölçeğin güvenilirliğini düşürmesi nedeni ile ölçekten çıkarılmış ve analiz yenilenmiştir. Tekrarlanan faktör analizi sonuçlarına göre **“ konutun fiziksel özellikleri ölçeği”** ne alınan 19 maddenin faktör yük değerlerinin 0.27 – 0.82 arasında değiştiği görülmüştür. Madde toplam korelasyon değerleri ise 0.28 – 0.61 arasında bulunmuştur. Ölçeğin güvenilirliği için hesaplanan alpha değerleri, 0.43 – 0.73 arasında, açıklanan varyans ise %44.9 ile %59.8 arasında değişmektedir (Çizelge 3.1).

Çizelge 3.1 Konutun fiziksel özellikleri ölçeğinde yer alan cümlelerin faktör analizi ve madde analizi sonuçları

Fizyolojik İhtiyaçlar	Rotasyon sonrası faktördeki yük değeri	Madde toplam korelasyonu
4. Yaşadığım konutta çöpleri depolayacak yeterli alan mevcut değildir.	0.68	0.40
12. Alt katlarda oturmak hırsızlık olayları açısından daha fazla risklidir	0.59	0.28
15. Şehir dışında, egzoz dumanından uzak yerlerde yaşamak isterim.	0.32	0.51
16.Evimin çevresi de evimin bir parçasıdır.	0.37	0.61
17.Eve dönerken geçtiğim yolları seviyorum.	0.32	0.44
Özdeğer: 2.25 Açıklanan Varyans: %44.9 Alpha: 0.68		
Güvenlik ihtiyaçları	Rotasyon sonrası faktördeki yük değeri	Madde toplam korelasyonu
9.Tüm konutlarda çelik kapı ve asma kilit bulunması gereklidir.	0.69	0.31
11. Yaşadığım konutun çevresinde özel araç otoparkı bulunmaktadır	0.58	0.43
13.Ailemin ve çocuklarımla güvenliği her şeyden önemlidir.	0.44	0.31
Özdeğer: 1.54 Açıklanan Varyans: %51.3 Alpha: 0.43		
Sosyal ihtiyaçlar	Rotasyon sonrası faktördeki yük değeri	Madde toplam korelasyonu
7. Benim evim her zaman temiz kokar.	0.82	0.33
18.Evdeki her bir birey için bir yaşam alanı olmalıdır ve bu yaşam alanı ona özel olmalıdır.	0.36	0.59
10. Yaşadığım konutun temizlik ve düzeni çok önemlidir.	0.54	0.49
Özdeğer: 1.80 Açıklanan Varyans: %59.8 Alpha: 0.66		
Değer Verilme İhtiyaçları	Rotasyon sonrası faktördeki yük değeri	Madde toplam korelasyonu
19.Yaşadığım konutu en son moda renklerle dekore ederim.	0.78	0.57

Çizelge 3.1 Konutun fiziksel özellikleri ölçeğinde yer alan cümlelerin faktör analizi ve madde analizi sonuçları (devam)

20.Yaşadığım konut benden izler taşır.	0.51	0.57
23.Yaşadığım konutta bana özel bir alan mevcuttur.	0.58	0.42
Özdeğer: 1.74	Açıklanan Varyans: %51.9	Alpha: 0.63
Kendini Gerçekleştirme	Rotasyon sonrası faktördeki yük değeri	Madde toplam korelasyonu
22.Daha iyi bir semte taşınmak istiyorum.	0.73	0.31
24.Bana ait bir çalışma odam olmasını isterim.	0.61	0.56
25.Kitap okuyacak sessiz bir alana ihtiyaç duyuyorum.	0.47	0.52
27.Çalışma odası olan bir evim olmasını isterim.	0.79	0.41
28.Evimin planını beğenmiyorum.	0.27	0.38
Özdeğer: 2.43	Açıklanan Varyans: % 48.5	Alpha: 0.73

“**Konutun sosyal özellikleri**” nin değerlendirildiği ölçek için yapı geçerliğini belirleyen faktör analizi sonuçlarına göre ölçekteki 10 adet maddenin faktör yük değerleri ve madde toplam korelasyon değerleri ölçeğin güvenilirliğini düşürmesi nedeni ile ölçekten çıkarılmış ve analiz yenilenmiştir. Tekrarlanan faktör analizi sonuçlarına göre “ **konutun sosyal özellikleri ölçeği**” ne alınan 25 maddenin faktör yük değerlerinin 0.22 – 0.81 arasında değiştiği görülmüştür. Madde toplam korelasyon değerleri ise 0.27 – 0.63 arasında bulunmuştur. Ölçeğin güvenilirliği için hesaplanan alpha değerleri, 0.34 – 0.79 arasında, açıklanan varyans ise %46.5 ile % 78.7 arasında değişmektedir (Çizelge 3.2).

Çizelge 3.2 Konutun sosyal özellikleri ölçeğinde yer alan cümlelerin faktör analizi ve madde analizi sonuçları

Fizyolojik İhtiyaçlar	Rotasyon sonrası faktördeki yük değeri	Madde toplam korelasyonu
3.Herkesin kendine ait bir evi olmalıdır.	0.81	0.46
8. Kendimi en güvende hissettiğim yer evimdir.	0.41	0.59
Özdeğer: 1.36 Açıklanan Varyans: %68.2 Alpha: 0.52		
Güvenlik ihtiyaçları	Rotasyon sonrası faktördeki yük değeri	Madde toplam korelasyonu
2.İnsanlar bir çatı altında olduklarında daha güvende olurlar.	0.46	0.47
9. Evime hırsız girmesi düşüncesi beni her zaman çok korkutmuştur.	0.22	0.37
13. Yaşadığım konutun çevresinde kapkaç olayları yaşanmaktadır.	0.23	0.39
Özdeğer: 1.11 Açıklanan Varyans: %78.7 Alpha: 0.34		
Sosyal ihtiyaçlar	Rotasyon sonrası faktördeki yük değeri	Madde toplam korelasyonu
16. Yaşadığım konuta sık sık misafirlerim gelir.	0.52	0.63
21. Kapı zilim çok sık çalar.	0.56	0.51
24.Komşumun köpeği çok havlarsa eğer onu apartman yönetimine hemen şikayet ederim	0.35	0.46
28.Bir kutlama yapılacaksa evimde olmasını tercih ederim.	0.36	0.54
29.Evime sık sık davetsiz misafirler gelir.	0.55	0.47
30.Sık sık yatılı misafirlerim olur.	0.67	0.40
Özdeğer: 2.79 Açıklanan Varyans: %46.5 Alpha: 0.77		
Değer Verilme İhtiyaçları	Rotasyon sonrası faktördeki yük değeri	Madde toplam korelasyonu
4.Evde çok vakit geçiren insanlar antisosyal insanlardır.	0.56	0.43
12. Hastalanırsam eğer hep evimde kalmak isterim.	0.54	0.39
14. İnsanların kendilerini en mutlu hissettikleri yer evidir.	0.66	0.55
17. misafir gelmeden önce evimdeki bazı eşyaların yerlerini değiştiririm.	0.75	0.40
18. Komşularıyla iyi geçinirim.	0.25	0.49
19. Evde aile bireyleri ile birlikte kendimi çok mutlu hissederim.	0.74	0.34
20. Stresli olduğum zamanlarda bir an önce evime gitmek isterim.	0.36	0.55

Çizelge 3.2 Konutun sosyal özellikleri ölçeğinde yer alan cümlelerin faktör analizi ve madde analizi sonuçları (devam)

23. İnsanın evi nerede ise kalbi de oradadır.	0.67	0.58
32. Ailemle ilgili kararları evimde almak isterim.	0.76	0.49
33. Kendime ait bir odam olmalı ve odamda rahatça vakit geçirebilmeliyim.	0.76	0.58
Özdeğer: 1.53	Açıklanan Varyans: %54.4	Alpha: 0.79
Kendini Gerçekleştirme	Rotasyon sonrası faktördeki yük değeri	Madde toplam korelasyonu
25. Arkadaşlarım yaşadığım konutu beğenir.	0.72	0.47
26. Özel günlerde genellikle benim evimde toplanılır.	0.48	0.56
34. Mesleğimle ilgili uğraşlarıma evimde de vakit ayırıyorum.	0.60	0.41
35. Evim sinema, tiyatro gibi yerlere yakındır.	0.62	0.27
Özdeğer: 2.06	Açıklanan Varyans: %51.5	Alpha: 0.67

“**Konutun ekonomik özellikleri**” nin değerlendirildiği ölçek için yapı geçerliğini belirleyen faktör analizi sonuçlarına göre ölçekteki 6 adet maddenin faktör yük değerleri ve madde toplam korelasyon değerleri ölçeğin güvenilirliğini düşürmesi nedeni ile ölçekten çıkarılmış ve analiz yenilenmiştir. Tekrarlanan faktör analizi sonuçlarına göre “ **konutun ekonomik özellikleri ölçeği**” ne alınan 16 maddenin faktör yük değerlerinin 0.53 – 0.79 arasında değiştiği görülmüştür. Madde toplam korelasyon değerleri ise 0.30 – 0.64 arasında bulunmuştur. Ölçeğin güvenilirliği için hesaplanan alpha değerleri, 0.71 – 0.46 arasında, açıklanan varyans ise %53.8 ile %66.9 arasında değişmektedir (Çizelge 3.3).

Çizelge 3.3 Konutun ekonomik özellikleri ölçeğinde yer alan cümlelerin faktör analizi ve madde analizi sonuçları

Fizyolojik İhtiyaçlar	Rotasyon sonrası faktördeki yük değeri	Madde toplam korelasyonu
4. Normal yaşantısı olan insanlar hayatta bir kez ev alır ve hep aynı evde yaşarlar.	0.58	0.36
7. Yeterli miktarda kazancı olan bir kişinin ilk düşüneceği şey ev sahibi olmaktır.	0.70	0.34

Çizelge 3.3 Konutun ekonomik özellikleri ölçeğinde yer alan cümlelerin faktör analizi ve madde analizi sonuçları (devam)

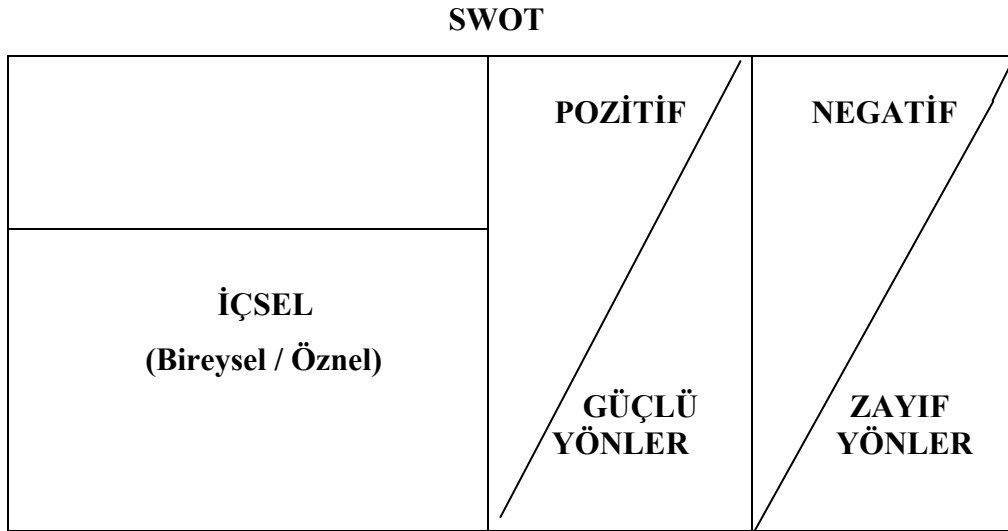
9.Evde her zaman en büyüğün sözü geçmelidir.	0.63	0.42
10.Eve girdiğimde genellikle elimde torbalar olur.	0.73	0.40
13.Yaşadığım konuta en çok maddi katkısı olan kişi benim.	0.53	0.44
Özdeğer: 2.04	Açıklanan Varyans: %54.4	Alpha: 0.46
Güvenlik ihtiyaçları	Rotasyon sonrası faktördeki yük değeri	Madde toplam korelasyonu
5.Evimle işimin daha yakın olması bana ekonomik açıdan yarar sağlar.	0.67	0.30
8.Evden çıkarken ışıklardan birini açık bırakma alışkanlığım vardır.	0.68	0.64
Özdeğer: 1.81	Açıklanan Varyans: %62.9	Alpha: 0.78
Sosyal ihtiyaçlar	Rotasyon sonrası faktördeki yük değeri	Madde toplam korelasyonu
11.Kendimi her zaman yaşadığım konutun bir parçası olarak görürüm.	0.72	0.44
12.Evden uzun süreliğine ayrılmam evdeki diğer kişileri çok etkiler.	0.75	0.34
Özdeğer: 1.21	Açıklanan Varyans: %66.9	Alpha: 0.44
Değer Verilme İhtiyaçları	Rotasyon sonrası faktördeki yük değeri	Madde toplam korelasyonu
20.Konutta tamire ihtiyacı olan bir eşyayı kendim onarmaya çalışırım.	0.57	0.54
21. Evim için harcadığım paraya hiçbir zaman acımam.	0.67	0.42
Özdeğer: 2.15	Açıklanan Varyans: %53.8	Alpha: 0.71
Kendini Gerçekleştirme	Rotasyon sonrası faktördeki yük değeri	Madde toplam korelasyonu
14.İhtiyacım olmasa da evimde lüks aksesuarlar olsun isterim.	0.72	0.53
15.Televizyonumun en geniş ekran özelliğinde olmasını isterim.	0.79	0.46
16.Ev dekorasyonu için masraf yapmayı gereksiz buluyorum.	0.61	0.40
17.Yaşadığım konutta çok lüks mobilyalar olsun isterim.	0.63	0.56
22. Yaşadığım konutta hobilerimi rahatça gerçekleştirmek isterim	0.69	0.51
Özdeğer: 2.04	Açıklanan Varyans: %55.8	Alpha: 0.69

3.5 SWOT Analizi

Swot analizi incelenen olgunun sürecin ya da bir durumun güçlü ve zayıf yönleri belirlenmesini sağlayan zaman zaman nitel zaman zaman da yarı nitel bir veri analizi yöntemidir. Swot analizinde amaç; incelenen konu ile ilişkili çeşitli faktörler açısından varolan güçlü yönlerin vurgulanması ve zayıf yanların belirlenmesi sonucunda zayıflıklara yönelik plan ve stratejiler geliştirmektir. Böylece Swot analizi güçlü olunan alanlara odaklanmayı sağlar (Gürlek, 2002).

Swot analizi; stratejik bir plan geliştirilmesi aşamasında, sorun tanımlama ve çözüm oluşturulması aşamalarında, nicel verilerin yetersiz, bilgilerin bireylerin belleklerinde olduğu durumların analizinde kullanılmalıdır (Gürlek, 2002).

Bu araştırma için yapılan Swot analizinin içeriği Şekil 3.1’ de gösterilmiştir.

Şekil 3.1 Swot Analizi

Swot analizinde uygulanması benimsenen yöntem; deneyimlere ve farklı gözlemlere dayalı öznel bilgilerin anlamlı bir halde düzenlenmesi olmalıdır. Araştırmada Maslow’ un ihtiyaçlar hiyerarşisi kuramı kapsamındaki her ihtiyaç düzeyi ile ilişkili güçlü ve

zayıf fiziksel, sosyal ve ekonomik özelliklerle ilgili öznel değerlendirmelerin oldukça nitel bir yapıda saptanması mümkün olabilmiştir.

Bunun sonucunda başlangıçta kurgulanan araştırma modeline uygun bir SWOT analizi de ortaya konulmuştur. SWOT analizi için güçlü/pozitif ve zayıf/negatif öznel değerlendirmelerin anlamlı olarak yapılabilmesi t-testi uygulanan ölçek maddelerinin düşük ve yüksek puan ortalamaları dikkate alınarak gerçekleştirilmiştir. Bu amaçla ölçekteki her madde $\leq 1-3,5$ ve $\geq 3,5$ puan ortalaması dikkate alınarak incelenmiştir. Buna göre (puan ortalama) $\leq 1-3,5$ arasında olan ölçek maddelerinin Swot Analizinde incelenen olgunun zayıf / negatif yanını , $\geq 3,5$ puan ortalaması alan ölçek maddelerinin ise güçlü / pozitif yanını ortaya koyması sağlanmıştır. Böylece bireylerin yaşadıkları konutların, ihtiyaçlar hiyerarşisi ile bağdaşan fiziksel, sosyal ve ekonomik özelliklerine ilişkin güçlü ve zayıf yönler açıklanabilmiştir.

3.6. Araştırma Modeli

İhtiyaçların hiyerarşisine dayanan insan istemleri teorisi, bazı temel konut özellikleri ile birleştirilebilir.

Smith (1970) konunun çok boyutlu içeriğinin bir tanımını yapmıştır. Bu tanıma göre konut beş tür gereksinmeyi Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisine yerine getirmektedir. Buna göre;

- 1- Barınak : Konut fiziksel olarak temel korunmayı sağlamaktadır. Bir insanın başının üzerindeki çatı, varlığın diğer doğal ve doğal olmayan tüm çevresel unsurlara karşı korunmasını sağlamaktadır – Fiziksel İhtiyaçlar.
- 2- Mahremiyet : Bir konut aynı zamanda istenilmeyen sosyal etkileşimlerden korunmayı da sağlamaktadır. Çoğu insan toplum içerisinde karşılaştığı pek çok şeyi kendi denetimi altında tutmayı istemektedir. Bu kapsamda kendi aile grubu için bir barınak istemekte ve her birey için de bir tür mahremiyet bulunmasını istemektedir – Güvenlik İhtiyacı.

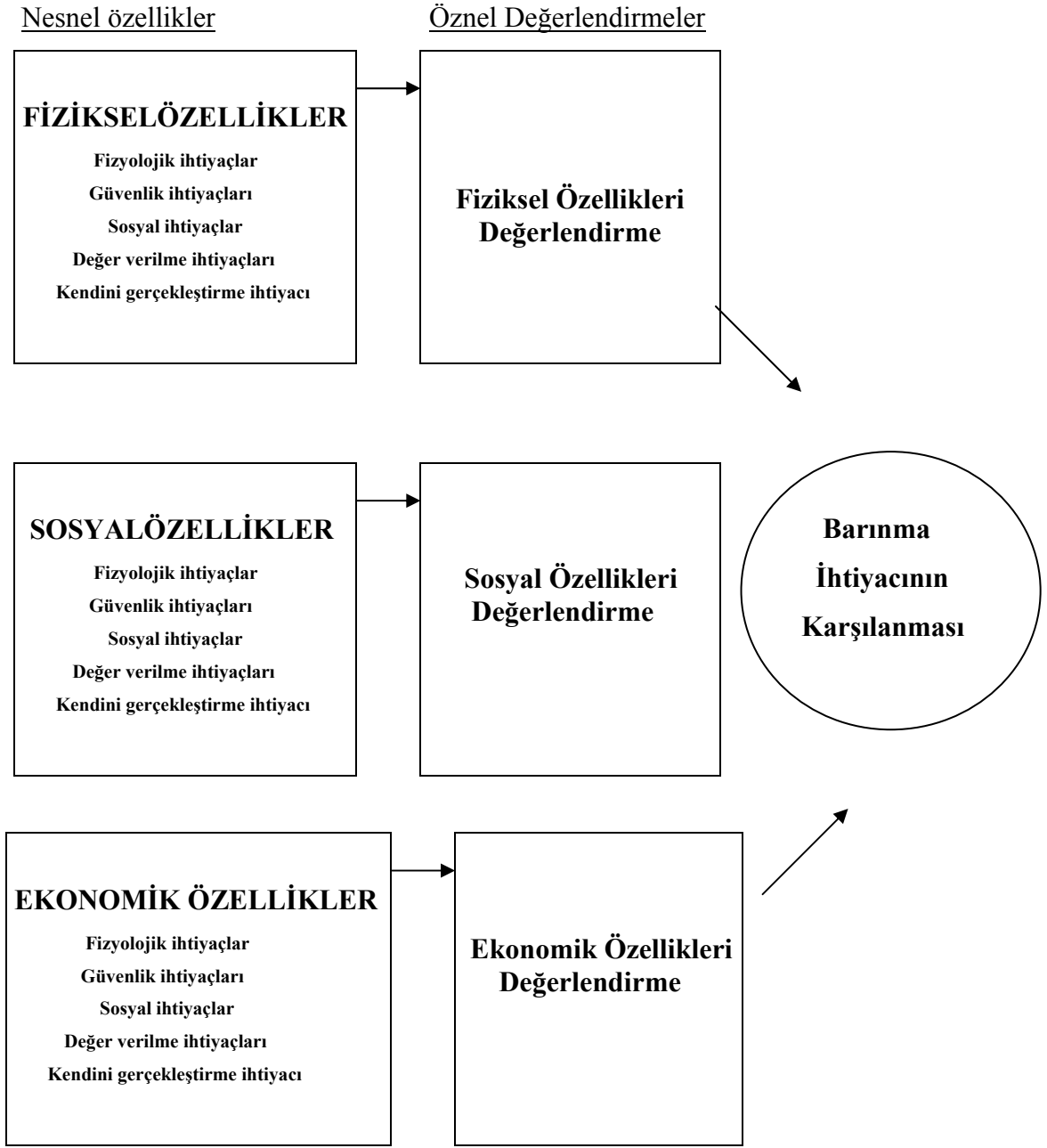
- 3- Yer : Konutlar genellikle taşınmaz olduğundan çoğu birey diğer önemli yerlere, örneğin çalışma/iş yeri okul, hastane, parklar v.b. yerlerle ulaşım olanakları olan uygun alanlara yerleşmeyi istemektedir - Sosyal İhtiyaçlar.
- 4- Çevresel özellikler : Çevrede bulunan alanın özellikleri konutlarda ikamet edenler için önemli gözetilmesi gereken unsurlardır. Bunlar mevcut kamu hizmetlerinin maliyeti ve niteliği, sosyal çevre, kirlenme gürültünün bulunmaması ve oturlan alana atfedilen her türlü değer olarak sıralanabilir – Değer Verilme İhtiyacı.
- 5- Yatırım : Konut bir varlık şekli olmakla birlikte, satın alınması önemli bir yatırımı da ifade etmektedir – Kendini Gerçekleştirme İhtiyacı.

Psikolog Abraham Maslow temel insan dürtüleri konusunda çok yararlı bir kuramı genel olarak ortaya koymuştur ve insan ihtiyaçlarının bir hiyerarşisi olduğunu belirtmiştir. Her bir ihtiyaç tatmin edildikçe birey bir sonraki düzeydeki ihtiyacını tatmin edebilmek için harekete geçmektedir. Beş ana düzeyden oluşan hiyerarşi bu araştırmanın modelini oluştururken Smith' in konutu tanımlarken kullandığı boyutlar ile bağdaştırılmıştır. Smith' in ortaya koyduğu bu boyutlar fiziksel, sosyal ve ekonomik boyut başlıkları altında toplanmıştır. Aşağıda Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi kuramı ile içeriği oluşturulan boyutların ilişkisi "Araştırma Modeli" olarak gösterilmektedir. Araştırmada kullanılan ölçeklerin ve SWOT analizinin uygulanması bu model kapsamında planlanmış ve yürütülmüştür.

Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi Kuramı'nda belirtilen düzeylerdeki konut özellikleri istemi aşağıda gösterilmiştir (Haris and Young 1983).

İhtiyaç Düzeyi	Fiziksel	Sosyal	Ekonomik
Fizyolojik	Temel gereksinimleri sağlayan yapı	Çalışma ve ulaşım için uygun alan	Mümkün olan en düşük maliyet
Güvenlik	Aile birimi için yeterli mahremiyet	Çevrenin tehlikelerinden ve pazarın belirsizliklerinden korunma	Konut ortamı üzerinde denetleme becerisi
Sosyal / ait olma	Her bir birey için uygun mahremiyet	Sosyal açıdan uyumlu komşuluk ilişkileri	Konut sahipleri topluluğuna dahil olma
Değer verilme	Çekici konut tasarımı ve peyzaj	İtibar	Bir değere sahip olmanın gururu
Kendini gerçekleştirme	Aile ile ilgili, bireysel ve mesleki uğraşlar için olanaklar	Estetik, kültür ve boş zaman olanakları	Özel değerlere katkının ifadesi

Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi kuramına atıfta bulunan bütün bu sentezlere dayanılarak, araştırmanın yürütülmesini ortaya koyan bir kavramsal model geliştirilebilmiştir. Bu çalışmada bireylerin konutlara ilişkin fiziksel, sosyal ve ekonomik boyutlar kapsamında belirlenen nesnel özellikleri ile ilgili olarak ihtiyaçlar hiyerarşisini temel alan öznel değerlendirmeleri, konut ile ilgili ihtiyaçların tatminini açıklayan bir kavramsal modeli ortaya koymaktadır.

Şekil 3.2 Araştırma Modeli - Konutun Nesnel Özellikleri ile İlgili Öznel Değerlendirmeler ve İhtiyaçların tatmini

4. ARAŞTIRMA BULGULARI VE TARTIŞMA

Araştırma sonucunda elde edilen bulgular; “Bireyleri ve Ailelerini Tanıtıcı Bilgiler” , “Konutun Fiziksel Özelliklerinin İrdelenmesi” , “Konutun Sosyal Özelliklerinin İrdelenmesi”, “Konutun Ekonomik Özelliklerinin İrdelenmesi”, “Bireylerin Konutun Özelliklerine İlişkin Öznel Değerlendirmelerinin t-testi Analizi Sonuçları” ve “Bireylerin Konutun Özelliklerine İlişkin Öznel Değerlendirmelerinin SWOT Analizi Sonuçları” başlıkları altında verilmiş ve tartışmaları yapılmıştır.

4.1 Araştırmaya Katılan Bireyleri Tanıtıcı Bilgiler

Bu bölümde araştırmaya katılan bireylerin demografik özellikleri açıklanmaktadır. Araştırmaya katılan bireylerin cinsiyeti, yaş grubu, eğitim durumu, ailedeki birey sayısı, ailedeki çocuk sayısı, konutun mülkiyeti ve konutun tipi ile ilgili bilgilere Çizelge 4.1’ de yer verilmiştir.

Çizelge 4.1 Araştırmaya katılan bireyleri tanıtıcı bilgiler

	Sayı	%
Cinsiyet		
Kadın	50	33,3
Erkek	100	66,7
Yaş grubu		
≤ 25	41	27,3
26 – 35	75	50
≥ 36	34	22,7
Eğitim durumu		
Liseden az	91	60,7
Lise ve daha üst	59	39,3
Ailedeki Birey Sayısı		
2 ve 2’den az birey	21	14
3 ve 3’den çok	129	86
Ailedeki Çocuk Sayısı		
Çocuksuz aile	28	18,7
1 ve 2 çocuklu	92	61,3
3 ve daha fazla çocuklu	30	20

Çizelge 4.1 A+raştırmaya katılan bireyleri tanıttıcı bilgiler (devam)

	Sayı	%
Konutun Mülkiyeti		
Ev sahibi	67	44,7
Kiracı	83	55,3
Konutun Tipi		
Apartman	93	62
İmarlı müstakil	38	25,3
İmarsız müstakil	19	12,7

Çizelgede de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan bireylerin % 33,3'ünü kadınlar, % 66,7'sini erkekler oluşturmaktadır.

25 yaş ve altında olan bireylerin % 27,3'ünü oluştururken, yaşı 26 ve 35 yaş arasında olan bireylerin oranı % 50 dir. Ayrıca yaşları 36 ve daha büyük olan bireylerin oranı % 22,7 oranında bulunmaktadır.

Eğitim durumu liseden az olan bireylerin oranının % 60,7 olduğu gözlenirken, lise ve daha üst eğitim düzeyine sahip bireylerin oranının %30,3 olduğu saptanmıştır.

Araştırma kapsamına alınanlar arasında ailelerin birey sayısı 2 ve 2' den az olanların oranı % 14, ailelerindeki birey sayısı 3 ve 3'den fazla olanların oranı ise %86 olarak belirlenmiştir.

Çocuk sahibi olmayanlar % 18,7 oranındadır. 1 ve 2 çocuk sahibi olanlar %61,3 , 3 ve daha fazla çocuklu bireyler ise % 20 oranındadır.

Araştırma kapsamına alınanlar arasında ev sahibi olanların oranı % 44,7 iken bireylerin yarısından fazlasının (% 55,3) kiracı oldukları belirlenmiştir.

Apartman dairesinde yaşayan bireylerin % 62' dir. Ayrıca % 25,3' ünün imarlı müstakil bir evde, % 12,7' sinin ise imarsız müstakil bir evde oturdukları belirlenmiştir.

Araştırmaya katılan bireylerin ortalama çocuk sayısı 2.00 ± 1.10 , ailelerindeki ortalama birey sayısı 4.00 ± 1.40 ve bireylerin ortalama yaşı 31 ± 6.80 olarak belirlenmiştir.

4.2 Konutun Fiziksel Özelliklerinin İrdelenmesi

Bu bölümde araştırmaya katılan bireylerin konutlarının “fiziksel özellikleri”ni değerlendirmelerine olanak sağlayan ölçek maddelerine katılma durumları Çizelge 4.2’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.2’den de anlaşılacağı gibi araştırmaya katılan bireylerin çoğunluğunun (%77.3) **“Ailemin ve çocuklarımın güvenliği her şeyden önemlidir”** cümlesine tamamen katıldıkları, %19.3’ünün katıldıkları, %2’sinin kararsız oldukları ve %1.3’ünün katılmadıkları belirlenmiş, hiç katılmıyorum yanıtını seçen bireye ise rastlanmamıştır.

“Evimin hastane, sağlık ocağı, poliklinik gibi yerlere yakın olmasını isterim” cümlesi için araştırmaya katılan bireylerin %68’i tamamen katılıyorum, %27.3’ü katılıyorum, %4’ü kararsızım ve %0.7’si katılmıyorum yanıtlarını vermişlerdir.

Araştırmaya katılan bireylerin önemli bir bölümünün (%66.7) **“Konutların depreme dayanıklılık raporu olmalıdır.”** cümlesine tamamen katıldıkları, %27.3’ünün katıldıkları, %5.3’ünün kararsız olduğu, %0.7’sinin katılmadığı belirlenmiş, hiç katılmıyorum yanıtını veren bireye ise rastlanmamıştır.

Araştırmaya katılanların %56 oranında **“Tüm konutlarda çelik kapı ve asma kilit bulunması gereklidir”** cümlesine tamamen katılıyorum, %34.7’sinin katılıyorum, %7.3’ünün kararsızım, %2’sinin katılmıyorum yanıtını verdikleri gözlenirken, hiç katılmıyorum yanıtını veren bireye rastlanmamıştır.

Ölçekteki **“Yaşadığım konutun daha fazla gün ışığından yararlanmasını isterdim”** şeklinde önerilen yargı cümlesine katılanlar arasında %52.7’sinin kesinlikle katılıyorum, %33.3’ünün katılıyorum yanıtını verdikleri, bireylerin %7.3’ünün

kararsızım, %6'sının katılmıyorum ve %0.7'sinin hiç katılmıyorum yanıtını seçtikleri gözlenmiştir.

Araştırma kapsamına alınan bireyler **“Yaşadığım konutta çöpleri depolayacak yeterli alan mevcut değildir”** cümlesine %51.4 oranında katılmıyorum/hiç katılmıyorum yanıtını seçmişlerdir. Kararsızım yanıtını verenlerin oranı %14.7, katılıyorum diyenler %30, tamamen katılıyorum cevabını verenlerin oranı ise %4 olarak saptanmıştır.

Araştırmaya katılanların yarısının (%50.7) **“Evdeki her bir birey için bir yaşam alanı olmalıdır ve bu yaşam alanı ona özel olmalıdır”** cümlesine tamamen katılıyorum, %29.3 oranıyla katılıyorum, %12 oranıyla kararsızım, %7.3 oranıyla katılmıyorum ve %0.7 oranıyla hiç katılmıyorum yanıtını verdikleri belirlenmiştir.

Katılımcıların konutun fiziksel özelliklerine ilişkin görüşleri belirlenirken **“Benim evim her zaman temiz kokar”** cümlesine %50.7 oranında tamamen katıldıkları, %40 oranında katıldıkları, %6.7 oranında kararsız oldukları, %1.3 oranında katılmadıkları ve %1.3 oranında da hiç katılmadıkları saptanmıştır.

“Yaşadığım konutun mimarisini beğeniyorum” cümlesine %48.0 oranında katılıyorum / tamamen katılıyorum cevabı verilmiş, %16.7 oranında kararsız oldukları, %30.7 oranında katılmadıkları ve %4.7 oranında hiç katılmadıkları gözlenmiştir.

“Eve dönerken geçtiğim yolları seviyorum” cümlesine katılıyorum/tamamen katılıyorum diyenlerin %48.0, kararsızım diyenlerin %12.7, katılmıyorum diyenlerin %28.0, hiç katılmıyorum diyenlerin oranının ise %11.3 olduğu belirlenmiştir.

Araştırma kapsamına alınan personel arasında **“Evimin çevresi de evimin bir parçasıdır”** görüşüne %45.3'ünün tamamen katılıyorum, %32.0'nin katılıyorum, %10.7'sinin kararsızım, %11.3'ünün katılmıyorum ve %0.7'sinin hiç katılmıyorum cevaplarını verdikleri bulunmuştur.

“Yaşadığım konutun iyi ısınmasını isterdim” cümlesi karşısında yorumlarını bildirenler arasında %44.7 oranıyla tamamen katıldıklarını, %45.3 oranıyla katıldıklarını, %3.3 oranıyla kararsız olduklarını, %6.7 oranında katılmadıklarını belirtmişlerdir.

Konutun fiziksel özellikleri irdelendiğinde **“Şehir dışında egzoz dumanından uzak yerlerde yaşamak isterim”** şeklinde yorum belirtenler arasında %43.3 oranıyla tamamen katılıyorum, %30.0 oranıyla katılıyorum, %10.7 oranıyla kararsızım, %14.0 oranıyla katılmıyorum ve %2.0 oranıyla hiç katılmıyorum yorumları yapılmıştır.

Araştırmaya katılanların önemli bir bölümü konutun fiziksel özelliklerini değerlendirirken **“Yaşadığım konutun temizlik ve düzeni çok önemlidir”** şeklindeki cümleye katılıyorum cevabı ile %48.7 oranıyla, tamamen katılıyorum cevabı ile %39.0 oranıyla, kararsızım cevabı ile %3.3 oranıyla, katılmıyorum cevabı ile %2.0 oranıyla ve de hiç katılmıyorum cevabı ile %7.0 oranıyla görüşlerini bildirmişlerdir.

“Bana ait bir çalışma odam olmasını isterim” görüşüne katılıyorum cevabı verenlerin oranı %42.0, tamamen katılıyorum cevabı verenlerin oranı %38.0, kararsızım cevabı verenlerin oranı %8.7, katılmıyorum cevabı verenlerin oranı %9.0 ve hiç katılmıyorum cevabı verenlerin oranı %8.0’dır.

“Evimin planını beğenmiyorum” cümlesine %10.0 oranında tamamen katılıyorum, %28.7 oranında katılıyorum, %20.7 oranında kararsızım, %24.7 oranında katılmıyorum ve %16.0 oranında hiç katılmıyorum cevapları verilirken verildiği saptanmıştır.

“Yaşadığım konut yeteri kadar büyüktür” cümlesine %14.0 oranıyla tamamen katılıyorum, %40.7 oranıyla katılıyorum, %15.3 oranıyla kararsızım, %26.0 oranıyla katılmıyorum ve %4.0 oranıyla hiç katılmıyorum cevabı verilmiştir.

“Alt katlarda oturmak hırsızlık olayları açısından daha fazla risklidir” cümlesine kesinlikle katılıyorum cevabını verenlerin %40.7, katılıyorum cevabı verenlerin %38.0,

kararsızım cevabı verenlerin %3.3, katılmıyorum cevabı verenlerin %15.3, hiç katılmıyorum cevabı verenlerin %2.7 olduğu gözlenmiştir.

Katılımcıların konutun fiziksel özelliklerine ilişkin görüşleri belirlenirken **“Benim için ev dekorasyonu hiçbir anlam ifade etmiyor”** yorumuna %15.3 oranında tamamen katılıyorum, %40.7 oranında katılıyorum, %16.7 oranında kararsızım, %18.0 oranında katılmıyorum ve %9.3 oranında hiç katılmıyorum cevaplarının verildiği saptanmıştır.

Araştırma kapsamına alınan bireyler, **“Yaşadığım konutta bana özel bir alan mevcuttur”** cümlesi için %25.3 oranıyla tamamen katılıyorum, %18.7 oranıyla katılıyorum, %12.0 oranıyla kararsızım, %40.0 oranıyla katılmıyorum ve %4.0 oranıyla da hiç katılmıyorum yorumlarını yaptıkları saptanmıştır.

“Kitap okuyacak sessiz bir alana ihtiyaç duyuyorum” cümlesine tamamen katılıyorum cevabını verenlerin oranı %30.0, katılıyorum cevabını verenlerin oranı %40.0, kararsızım cevabını verenlerin oranı %6.7, katılmıyorum cevabını verenlerin oranı %15.3 ve hiç katılmıyorum cevabını verenlerin oranı da %8.0’dır.

Katılımcıların konutun fiziksel özelliklerine ilişkin görüşleri belirlenirken **“Yaşadığım konutun çevresinde özel araç otoparkı bulunmaktadır”** cümlesine tamamen katılıyorum şeklinde değerlendirme yapanların oranı %30.7, katılıyorum cevabını verenlerin oranı %39.3, kararsızım cevabını verenlerin oranı %6.7, katılmıyorum cevabını verenlerin oranı %18.0 ve hiç katılmıyorum cevabını verenlerin oranı ise %5.3 olarak saptanmıştır.

Araştırmada, katılımcılara **“Çalışma odası olan bir evim olmasını isterim”** cümlesine katılıp katılmadıkları sorulduğunda ise tamamen katılıyorum cevabını %32.7 oranında, katılıyorum cevabını %38.7 oranında, kararsızım cevabını %11.3 oranında, katılmıyorum cevabını %7.3 oranında ve de hiç katılmıyorum cevabını %10.0 oranında verdikleri saptanmıştır.

Araştırmaya katılan bireylerin büyük çoğunluğunun (%38.0) **“Evimdeyken daha dengeli beslendiğime inanıyorum”** görüşüne katıldıkları saptanırken, bu görüş

karşısında tamamen katılıyorum cevabı verenlerin oranı %30.0, kararsızım cevabını verenlerin oranı %12.0, katılmıyorum cevabını verenlerin oranı %20.0'dır ve hiç katılmadıklarını belirtenlere ise rastlanmamıştır.

Araştırmada konutun fiziksel özellikleri değerlendirilirken **“Yaşadığım konutu en son moda renklerle dekore ederim”** cümlesine %18.7 oranla tamamen katılıyorum, %25.3 oranla katılıyorum, %16.0 oranla kararsızım, %36.7 oranla katılmıyorum ve %3.3 oranla da hiç katılmıyorum cevaplarının verildiği saptanmıştır.

“Daha iyi bir semte taşınmak istiyorum” cümlesi %28.0 oranı ile tamamen katılıyorum, %34.0 oranı ile katılıyorum, %18.7 oranı ile kararsızım, %14.0 oranı ile katılmıyorum ve de %5.3 oranı ile de hiç katılmıyorum cevaplarının verildiği gözlenmiştir.

Konutun fiziksel özellikleri değerlendirilirken **“Çok kalabalık ve gürültülü bir apartmanda yaşıyorum”** cümlesine %22.7 oranında tamamen katılıyorum, %17.3 oranında katılıyorum, %16.0 oranında kararsızım, %33.3 oranında katılmıyorum ve %10.7 oranında da hiç katılmıyorum yanıtlarının verildiği gözlenmiştir.

Araştırmaya katılan bireyler arasında **“Yaşadığım konut benden izler taşır”** cümlesine %22.0 oranıyla tamamen katılıyorum, %31.3 oranıyla katılıyorum, %22.0 oranıyla kararsızım, %22.0 oranıyla katılmıyorum ve %2.7 oranıyla da hiç katılmıyorum yorumları yapıldığı gözlenmiştir.

Çizelge 4.2 Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi Kuramı'na göre konutun fiziksel özellikleri

	Hiç katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen katılıyorum		TOPLAM	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
FİZYOLOJİK İHTİYAÇLAR												
1. Yaşadığım konut yeteri kadar büyüktür.	6	4.0	39	26.0	23	15.3	61	40.7	21	14.0	150	100.0
2. Yaşadığım konutun iyi ısınmasını isterdim.	-	-	10	6.7	5	3.3	68	45.3	67	44.7	150	100.0
3. Yaşadığım konutun daha fazla gün ışığından yararlanmasını isterdim.	1	0.7	9	6.0	11	7.3	50	33.3	79	52.7	150	100.0
4. Yaşadığım konutta çöpleri depolayacak yeterli alan mevcut değildir.	40	26.7	37	24.7	22	14.7	45	30.0	6	4.0	150	100.0
5. Evimde iken daha dengeli beslendiğime inanıyorum.	-	-	30	20.0	18	12.0	57	38.0	45	30.0	150	100.0
6. Yaşadığım konutun mimarisini beğeniyorum.	2	1.3	2	1.3	10	6.7	60	40.0	76	50.7	150	100.0
7. Benim evim her zaman temiz kokar	7	4.7	40	30.7	25	16.7	38	25.3	34	22.7	150	100.0
GÜVENLİK İHTİYAÇLARI												
8. Konutların depreme dayanıklılık raporu olmalıdır.	-	-	1	0.7	8	5.3	41	27.3	100	66.7	150	100.0
9. Tüm konutlarda çelik kapı ve asma kilit bulunması gereklidir.	-	-	3	2.0	11	7.3	52	34.7	84	56.0	150	100.0
10. Yaşadığım konutun temizlik ve düzeni çok önemlidir.	1	7.0	3	2.0	5	3.3	73	48.7	68	39.0	150	100.0
11. Yaşadığım konutun çevresinde özel araç otoparkı bulunmaktadır.	8	5.3	27	18.0	10	6.7	59	39.3	46	30.7	150	100.0
12. Alt katlarda oturmak hırsızlık olayları açısından daha fazla risklidir.	4	2.7	23	15.3	5	3.3	57	38.0	61	40.7	150	100.0
13. Ailemin ve çocuklarımın güvenliği her şeyden önemlidir.	-	-	2	1.3	3	2.0	29	19.3	116	77.3	150	100.0

Çizelge 4.2 (devam) Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi Kuramı'na göre konutun fiziksel özellikleri

	Hiç katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen katılıyorum		TOPLAM	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
14.Evimin Hastane, Sağlık ocağı, poliklinik gibi yerlere yakın olmasını isterdim.	-	-	1	0.7	6	4.0	41	27.3	102	68.0	150	100.0
SOSYAL İHTİYAÇLAR												
15. Şehir dışında, egzoz dumanından uzak yerlerde yaşamak isterim.	3	2.0	21	14.0	16	10.7	45	30.0	65	43.3	150	100.0
16.Evimin çevresi de evimin bir parçasıdır.	1	0.7	17	11.3	16	10.7	48	32.0	68	45.3	150	100.0
17.Eve dönerken geçtiğim yolları seviyorum.	17	11.3	42	28.0	19	12.7	34	22.7	38	25.3	150	100.0
DEĞER VERİLME İHTİYACI												
18.Evdeki her bir birey için bir yaşam alanı olmalıdır ve bu yaşam alanı ona özel olmalıdır.	1	0.7	11	7.3	18	12.0	44	29.3	76	50.7	150	100.0
19.Yaşadığım konutu en son moda renklerle dekore ederim.	5	3.3	55	36.7	24	16.0	38	25.3	28	18.7	150	100.0
20.Yaşadığım konut benden izler taşır.	4	2.7	33	22.0	33	22.0	47	31.3	33	22.0	150	100.0
21.Benim için ev dekorasyonu hiçbir anlam ifade etmiyor.	14	9.3	27	18.0	25	16.7	61	40.7	23	15.3	150	100.0
KENDİNİ GERÇEKLEŞTİRME İHTİYACI												
22.Daha iyi bir semte taşınmak istiyorum.	8	5.3	21	14.0	28	18.7	51	34.0	42	28.0	150	100.0
23.Yaşadığım konutta bana özel bir alan mevcuttur.	6	4.0	60	40.0	18	12.0	28	18.7	38	25.3	150	100.0
24.Bana ait bir çalışma odam olmasını isterim.	8	8.0	9	9.0	13	8.7	63	42.0	57	38.0	150	100.0
25.Kitap okuyacak sessiz bir alana ihtiyaç duyuyorum.	12	8.0	23	15.3	10	6.7	60	40.0	45	30.0	150	100.0
26.Çok kalabalık ve gürültülü bir apartmanda yaşıyorum.	16	10.7	50	33.3	24	16.0	26	17.3	34	22.7	150	100.0
27.Çalışma odası olan bir evim olmasını isterim.	15	10.0	11	7.3	17	11.3	58	38.7	49	32.7	150	100.0
28.Evimin planını beğenmiyorum	24	16.0	37	24.7	31	20.7	43	28.7	15	10.0	150	100.0

4.3 Konutun Sosyal Özelliklerinin İrdelenmesi

Bu bölümde araştırmaya katılan bireylerin konutlarının “sosyal özellikleri”ni değerlendirmelerine olanak sağlayan ölçek maddelerine katılma durumları Çizelge 4.3’te gösterilmiştir.

Çizelge 4.3’ten de anlaşılacağı gibi araştırmaya katılan bireylerin çoğunluğunun (%63.5) **“Her zaman evsizlere çok fazla üzülürüm”** cümlesine tamamen katıldıkları, %33.3’ünün katıldıkları, %2.0’inin kararsız ve % 1.2’sinin katılmadıkları belirlenmiş, hiç katılmıyorum yanıtını seçen bireye ise rastlanmamıştır.

“Evde aile bireyleriyle kendimi çok mutlu hissedirim” cümlesi için araştırmaya katılan bireylerin %61.3’ü tamamen katılıyorum, %34.0’ı katılıyorum, %3.3’ü kararsızım, %0.7’si katılmıyorum ve %0.7’si hiç katılmıyorum yanıtlarını vermişlerdir.

Araştırmaya katılan bireylerin büyük çoğunluğunun (%60.0) **“Herkesin kendine ait bir evi olmalıdır”** cümlesine tamamen katıldıkları, %30.7’sinin katıldıkları, % 6.7’sinin kararsız olduğu, %2.7’sinin katılmadığı belirlenmiş, hiç katılmıyorum yanıtını veren bireye ise rastlanmamıştır.

Araştırmaya katılanların %59.3 oranında **“Kendimi en güvende hissettiğim yer evimdir”** cümlesine tamamen katılıyorum, %27.3’ünün katılıyorum, %4.0’ının kararsızım, %9.3’ünün katılmıyorum cevabını verdikleri gözlenirken, hiç katılmıyorum yanıtını veren bireye rastlanmamıştır.

“Yaşadığım semtin şehir merkezine ulaşımı çok rahat olmalıdır” şeklinde yöneltilen yargıya katılanlar arasında %54.7 ile kesinlikle katılıyorum, %35.3 ile katılıyorum, %6.7 ile kararsızım, %2.0 ile katılmıyorum ve %1.3 oranı ile hiç katılmıyorum cevabını verdikleri gözlenmiştir.

Araştırma kapsamına alınan bireyler **“Evde yalnız kaldığımda canım çok sıkılır”** cümlesine %19.3 oranında kesinlikle katılıyorum, %34.7 oranıyla katılıyorum, %9.3

oranıyla kararsızım, %24.0 oranıyla katılmıyorum ve %12.7 oranıyla da hiç katılmıyorum cevaplarını verdikleri bulunmuştur.

Araştırmaya katılanların önemli bir bölümü **“İnsanların kendilerini en mutlu hissettikleri yer evidir”** cümlesine %53.3 oranıyla tamamen katılıyorum, %31.3 oranıyla katılıyorum, %5.3 oranıyla kararsızım, %8.0 oranıyla katılmıyorum ve %2.0 oranıyla hiç katılmıyorum cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Katılımcıların konutun sosyal özelliklerine ilişkin görüşleri belirlenirken, **“İnsanlar bir çatı altında olduklarında daha güvende olurlar”** cümlesine %52.0 oranında tamamen katıldıkları, %34.7 oranında katıldıkları, %4.0 oranında kararsız oldukları, %8.0 oranında katılmadıkları ve %1.3 oranında da hiç katılmadıkları saptanmıştır.

“Komşularımın çoğunu yakından tanırım” cümlesine yüksek oranda katılmıyorum yanıtı verilmiştir (%28.7). Kesinlikle katılıyorum cevabını verenlerin %26.0 oranda, katılıyorum cevabını verenlerin %26.0 oranda, kararsızın cevabını verenlerin %13.3 ve hiç katılmıyorum cevabını verenlerin ise %6.0 oranda olduğu gözlenmiştir.

“Yaşadığım konutun çevresinde kapkaç olayları yaşanmaktadır” cümlesine katılıyorum/tamamen katılıyorum diyenlerin %48.0, kararsızım diyenlerin %16.0, katılmıyorum diyenlerin %26.7, hiç katılmıyorum diyenlerin oranının ise %9.3 olduğu belirlenmiştir.

Araştırma kapsamına alınan personel arasında **“Komşularımla iyi geçiririm”** görüşüne %44.7’sinin tamamen katılıyorum, %40.0’inin katılıyorum, %11.3’ünün kararsızım, %4.0’inin katılmıyorum cevaplarını verdikleri bulunmuştur. Hiç katılmıyorum cevabını verenlere ise rastlanmamıştır.

“İnsanın evi neredeyse kalbi de oradadır” cümlesi karşısında yorumlarını bildirenler arasında %34.0 oranıyla tamamen katıldıklarını, %44.7 oranıyla katıldıklarını, %12.0 oranıyla kararsız olduklarını, %8.7 oranında katılmadıklarını, %0.6 oranında da hiç katılmadıklarını belirtmişlerdir.

Konutun sosyal özellikleri irdelendiğinde **“Evime sık sık davetsiz misafirler gelir”** şeklinde yorum belirtenler arasında yüksek oranda katılmıyorum cevabının verildiği gözlenirken (%44.7), %16.7 oranıyla tamamen katılıyorum, %21.3 oranıyla katılıyorum, %8.7 oranıyla kararsızım ve %8.7 oranıyla hiç katılmıyorum yorumları yapılmıştır.

Araştırmaya katılanların önemli bir bölümü konutun sosyal özelliklerini değerlendirirken **“Ailemle ilgili kararları evimde almak isterim”** şeklindeki cümleye tamamen katılıyorum cevabını ile %44.7 oranıyla, katılıyorum cevabını ile %38.7 oranıyla, kararsızım cevabını %11.3 oranıyla ve de katılmıyorum cevabını %5.3 oranı ile vermişlerdir.

“Kendime ait bir odam olmalı ve odamda rahatça vakit geçirebilmeliyim” görüşüne tamamen katılıyorum cevabı verenlerin oranı %44.7, katılıyorum cevabı verenlerin oranı %39.3, kararsızım cevabı verenlerin oranı %8.7, katılmıyorum cevabı verenlerin oranı %6.7 ve hiç katılmıyorum cevabı verenlerin oranı %0.7’dir.

Araştırmaya katılan bireylerin büyük çoğunluğunun (%32.7) **“Özel günlerde genellikle benim evimde toplanılır”** cümlesine katılmadıkları, %16.0’ının kesinlikle katıldığı, %28.7’sinin katıldığı, %18.0’ının kararsız olduğu, %4.7’sinin de hiç katılmadığı belirlenmiştir.

“Şehrin içinde daha kalabalık yerlerde yaşamak isterim” cümlesine büyük oranda katılmıyorum cevabı (%44.0), %10.7 oranıyla tamamen katılıyorum, %17.3 oranıyla katılıyorum, %12.0 oranıyla kararsızım, %16 oranıyla hiç katılmıyorum cevabı verilmiştir.

“Kapı zilim çok sık çalar” cümlesine katılıyorum/tamamen katılıyorum cevabını verenlerin oranının %43.3, kararsızım cevabını verenlerin %14.7, katılmıyorum cevabını verenlerin %35.3 ve hiç katılmıyorum cevabını verenlerin ise %6.7 olduğu gözlenmiştir.

Katılımcıların konutun sosyal özelliklerine ilişkin görüşleri belirlenirken **“Hastalanırsam eğer hep evimde kalmak isterim”** yorumuna %28.0 oranında

tamamen katılıyorum, %42.7 oranında katılıyorum, %11.3 oranında kararsızım, %15.3 oranında katılmıyorum ve %2.7 oranında hiç katılmıyorum cevaplarının verildiği saptanmıştır.

Araştırma kapsamına alınan bireyler, **“Bir kutlama yapılacaksa evimde olmasını tercih ederim”** cümlesi için %16.7 oranıyla tamamen katılıyorum, %25.3 oranıyla katılıyorum, %26.0 oranıyla kararsızım, %26.7 oranıyla katılmıyorum ve %5.3 oranıyla da hiç katılmıyorum yorumlarını yapmışlardır.

“Bir binada ev sahipleriyle kiracılar eşit söz hakkına sahip olmalıdır” cümlesine tamamen katılıyorum cevabını verenlerin oranı %40.7, katılıyorum cevabını verenlerin oranı %34.0, kararsızım cevabını verenlerin oranı %12.0, katılmıyorum cevabını verenlerin oranı %12.0 ve hiç katılmıyorum cevabını verenlerin oranı da %1.3’tür.

Katılımcıların konutun sosyal özelliklerine ilişkin görüşleri belirlenirken **“Başkasının evinde kaldığımda rahat edemem”** cümlesine tamamen katılıyorum şeklinde değerlendirme yapanların oranı %39.3, katılıyorum cevabını verenlerin oranı %30.0, kararsızım cevabını verenlerin oranı %8.0, katılmıyorum cevabını verenlerin oranı %22.7’dir.

Araştırmada, katılımcılara **“Misafir gelmeden önce evimdeki bazı eşyaların yerlerini değiştirim”** cümlesine katılıp katılmadıkları sorulduğunda ise tamamen katılıyorum cevabını %19.3 oranında, katılıyorum cevabını %12.7 oranında, kararsızım cevabını %8.0 oranında, katılmıyorum cevabını %38.7 oranında ve de hiç katılmıyorum cevabını %21.3 oranında verdikleri gözlenmiştir.

Araştırmaya katılan bireylerin büyük çoğunluğunun (%37.3) **“Arkadaşlarım yaşadığım konutu beğenir”** görüşüne katıldıkları saptanırken, bu görüş karşısında tamamen katılıyorum cevabı verenlerin oranı %20.0, kararsızım cevabını verenlerin oranı %26.0, katılmıyorum cevabını verenlerin oranı %14.0’dır ve hiç katılmıyorum cevabını verenlerin oranı %2.7 olarak belirlenmiştir.

Araştırmada konutun sosyal özellikleri değerlendirilirken bireylere **“Sık sık yatılı misafirlerim olur”** cümlesine katılıp katılmadıkları sorulmuş ve %12.0 oranla tamamen katılıyorum, %23.3 oranla katılıyorum, %20.0 oranla kararsızım, %37.3 oranla katılmıyorum ve %7.3 oranla da hiç katılmıyorum cevaplarının verildiği saptanmıştır.

“Yaşlandığımda da şu anda oturduğum konut gibi bir konutta oturmak isterim” cümlesi %36.7 oranı ile tamamen katılıyorum, %22.7 oranı ile katılıyorum, %16.7 oranı ile kararsızım, %19.3 oranı ile katılmıyorum ve de %4.7 oranı ile de hiç katılmıyorum cevaplarının verildiği gözlenmiştir.

Konutun sosyal özellikleri irdelendiğinde **“Evim sinema, tiyatro gibi yerlere yakındır”** cümlesine %18.0 oranında tamamen katılıyorum, %14.7 oranında katılıyorum, %9.3 oranında kararsızım, %36.7 oranında katılmıyorum ve %21.3 oranında da hiç katılmıyorum yanıtlarının verildiği gözlenmiştir.

Araştırmaya katılan bireyler arasında **“Evime hırsız girmesi düşüncesi beni her zaman korkutmuştur”** cümlesine %36.0 oranıyla tamamen katılıyorum, %32.0 oranıyla katılıyorum, %16.0 oranıyla kararsızım, %14.7 oranıyla katılmıyorum ve %1.3 oranıyla da hiç katılmıyorum yorumları yapıldığı saptanmıştır.

Katılımcılara **“Stresli olduğum zamanlarda bir an önce evime gitmek isterim”** cümlesi yöneltildiğinde kesinlikle katılıyorum cevabını verenlerin oranı %35.3, katılıyorum cevabını verenlerin oranı %32.0, kararsızım cevabını verenlerin oranı %13.3, katılmıyorum cevabını verenlerin oranı %18.0 ve hiç katılmıyorum cevabını verenlerin oranı %1.3 olmuştur.

“Komşumun köpeği çok havlarsa apartman yönetimine hemen şikayet ederim” cümlesine tamamen katılıyorum cevabını verenlerin oranı %19.3, katılıyorum cevabını verenlerin oranı %34.0, kararsızım cevabını verenlerin oranı %18.7, katılmıyorum cevabını verenlerin oranı %21.3 ve hiç katılmıyorum cevabını verenlerin oranı da %6.7’dir.

Katılımcıların konutun sosyal özelliklerine ilişkin görüşleri belirlenirken **“Mesleğimle ilgili uğraşlarıma evimde de vakit ayırıyorum”** cümlesine tamamen katılıyorum şeklinde değerlendirme yapanların oranı %18.0, katılıyorum cevabını verenlerin oranı %33.3, kararsızım cevabını verenlerin oranı %13.3, katılmıyorum cevabını verenlerin oranı %29.3 ve hiç katılmıyorum cevabını verenlerin oranı ise %6.1 olarak saptanmıştır.

Araştırmada, katılımcılara **“Adresim herkes tarafından bilinsin istemem”** cümlesine katılıp katılmadıkları sorulduğunda ise tamamen katılıyorum cevabını %29.3 oranında, katılıyorum cevabını %33.3 oranında, kararsızım cevabını %11.3 oranında, katılmıyorum cevabını %21.3 oranında ve de hiç katılmıyorum cevabını %4.8 oranında verdikleri gözlenmektedir.

Araştırmaya katılan bireylerin büyük çoğunluğunun (%32.0) **“Çok kalabalık bir aile içinde rahat yaşayamam”** görüşüne katıldıkları saptanırken, bu görüş karşısında tamamen katılıyorum cevabı verenlerin oranı %24.7, kararsızım cevabını verenlerin oranı %14.0, katılmıyorum cevabını verenlerin oranı %22.7 ve hiç katılmadıklarını belirtenlerin oranı ise %6.6’dır.

Araştırmada konutun sosyal özellikleri değerlendirilirken **“Yaşadığım konuta sık sık misafirlerim gelir”** cümlesine %31.3 oranla tamamen katılıyorum, %30.0 oranla katılıyorum, %10.0 oranla kararsızım, %25.3 oranla katılmıyorum ve %3.4 oranla da hiç katılmıyorum cevaplarının verildiği saptanmıştır.

“Evde çok vakit geçiren insanlar antisosyal insanlardır” cümlesi %28.7 oranı ile tamamen katılıyorum, %29.3 oranı ile katılıyorum, %21.3 oranı ile kararsızım, %18.0 oranı ile katılmıyorum ve de %2.7 oranı ile de hiç katılmıyorum cevaplarının verildiği gözlenmiştir.

Çizelge 4.3 Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi Kuramı'na göre konutun sosyal özellikleri

	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen katılıyorum		TOPLAM	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
FİZYOLOJİK İHTİYAÇLAR												
1. Her zaman evsizlere çok fazla üzülürüm.	2	1.3	3	2.0	10	6.7	53	35.3	82	54.7	150	100.0
2. İnsanlar bir çatı altında olduklarında daha güvende olurlar.	2	1.3	12	8.0	6	4.0	52	34.7	78	52.0	150	100.0
3. Herkesin kendine ait bir evi olmalıdır	-	-	4	2.7	10	6.7	46	30.7	90	60.0	150	100.0
4. Evde çok vakit geçiren insanlar antisosyal insanlardır.	4	2.7	27	18.0	32	21.3	44	29.3	43	28.7	150	100.0
5. Bir binada kiracılar ve ev sahipleri eşit söz hakkına sahip olmalıdır.	2	1.3	18	12.0	18	12.0	51	34.0	61	40.7	150	100.0
6. Şehrin içinde daha kalabalık yerlerde yaşamak isterim.	24	16.0	66	44.0	18	12.0	26	17.3	16	10.7	150	100.0
7. Yaşadığım semtin şehir merkezine ulaşımı çok rahat olmalıdır.	-	-	2	1.3	3	2.0	50	33.3	95	63.3	150	100.0
GÜVENLİK İHTİYAÇLARI												
8. Kendimi en güvende hissettiğim yer evimdir.	-	-	14	9.3	6	4.0	41	27.3	89	59.3	150	100.0
9. Evime hırsız girmesi düşüncesi beni her zaman çok korkutmuştur.	2	1.3	22	14.7	24	16.0	48	32.0	54	36.0	150	100.0
10. Başkasının evinde kaldığımda rahat edemem.	-	-	34	22.7	12	8.0	45	30.0	59	39.3	150	100.0
11. Yaşlandığımda da şu anda oturduğum konut gibi bir konutta oturmak isterim.	7	4.7	29	19.3	25	16.7	34	22.7	55	36.7	150	100.0
12. Hastalanırsam eğer hep evimde kalmak isterim.	4	2.7	23	15.3	17	11.3	64	42.7	42	28.0	150	100.0
13. Yaşadığım konutun çevresinde kapkaç olayları yaşanmaktadır.	14	9.3	40	26.7	24	16.0	40	26.7	32	21.3	150	100.0
14. İnsanların kendilerini en mutlu hissettikleri yer evidir.	3	2.0	12	8.0	8	5.3	47	31.3	80	53.3	150	100.0
SOSYAL İHTİYAÇLAR												
15. Komşularımın çoğunu yakından tanırım.	9	6.0	43	28.7	20	13.3	39	26.0	39	26.0	150	100.0
16. Yaşadığım konuta sık sık misafirlerim gelir.	5	3.3	38	25.3	15	10.0	45	30.0	47	31.3	150	100.0
17. misafir gelmeden önce evimdeki bazı eşyaların yerlerini değiştiririm.	32	21.3	58	38.7	12	8.0	19	12.7	29	19.3	150	100.0
18. Komşularımla iyi geçinirim	-	-	6	4.0	17	11.3	60	40.0	67	44.7	150	100.0
19. Evde aile bireyleri ile birlikte kendimi çok mutlu hissedirim.	1	0.7	1	0.7	5	3.3	51	34.0	92	61.3	150	100.0
20. Stresli olduğum zamanlarda bir an önce evime gitmek isterim.	2	1.3	27	18.0	20	13.3	48	32.0	53	35.3	150	100.0
21. Kapı zilim çok sık çalar.	10	6.7	53	35.3	22	14.7	30	20.0	35	23.3	150	100.0
22. Evde yalnız kaldığımda çok canım sıkılır.	19	12.7	36	24.0	14	9.3	52	34.7	29	19.3	150	100.0
23. İnsanın evi nerede ise kalbi de oradadır.	1	0.7	13	8.7	18	12.0	67	44.7	51	34.0	150	100.0
24. Komşumun köpeği çok havlarsa eğer onu apartman yönetimine hemen şikayet ederim	10	6.7	32	21.3	28	18.7	51	34.0	29	19.3	150	100.0

Çizelge 4.3 (devam) Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi Kuramı'na göre konutun sosyal özellikleri

	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen katılıyorum		TOPLAM	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
DEĞER VERİLME İHTİYACI												
25. Arkadaşlarım yaşadığım konutu beğenir.	4	2.7	21	14.0	39	26.0	56	37.3	30	20.0	150	100.0
26. Özel günlerde genellikle benim evimde toplanılır.	7	4.7	49	32.7	27	18.0	43	28.7	24	16.0	150	100.0
27. Adresim herkes tarafından bilinsin istemem.	7	4.7	32	21.3	17	11.3	50	33.3	44	29.3	150	100.0
28. Bir kutlama yapılacaksa evimde olmasını tercih ederim	8	5.3	40	26.7	39	26.0	38	25.3	25	16.7	150	100.0
29. Evime sık sık davetsiz misafirler gelir.	13	8.7	67	44.7	13	8.7	32	21.3	25	16.7	150	100.0
30. Sık sık yatılı misafirlerim olur.	11	7.3	56	37.3	30	20.0	35	23.3	18	12.0	150	100.0
KENDİNİ GERÇEKLEŞTİRME İHTİYACI												
31. Çok kalabalık bir aile içinde rahat yaşayamam.	10	6.7	34	22.7	21	14.0	48	32.0	37	24.7	150	100.0
32. Ailemle ilgili kararları evimde almak isterim.	-	-	8	5.3	17	11.3	58	38.7	67	44.7	150	100.0
33. Kendime ait bir odam olmalı ve odamda rahatça vakit geçirebilmeliyim.	1	0.7	10	6.7	13	8.7	59	39.3	67	44.7	150	100.0
34. Mesleğimle ilgili uğraşlarıma evimde de vakit ayırıyorum.	9	6.0	44	29.3	20	13.3	50	33.3	27	18.0	150	100.0
35. Evim sinema, tiyatro gibi yerlere yakındır.	32	21.3	55	36.7	14	9.3	22	14.7	27	18.0	150	100.0

4.4 Konutun Ekonomik Özelliklerinin İrdelenmesi

Bu bölümde araştırmaya katılan bireylerin konutlarının “ekonomik özellikleri”ni değerlendirmelerine olanak sağlayan ölçek maddelerine katılma durumları Çizelge 4.4’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.4’den de görüldüğü gibi konutun ekonomik özelliklerine ilişkin olarak araştırma kapsamına alınan personelin en çok **“Evimle işimin daha yakın olması bana ekonomik açıdan yarar sağlar”** cümlesine %55.3 oranında tamamen katıldıkları, %40.0 oranında katıldıkları, %4.0 kararsız oldukları ve %0.7 oranında katılmadıkları görülürken bu cümleye hiç katılmıyorum cevabı veren bireye hiç rastlanmamıştır.

Konutun ekonomik özelliklerine ilişkin olarak bu cümleyi sırasıyla **“Evden çıkarken ışıklardan birini açık bırakma alışkanlığım vardır”** cümlesi katılıyorum cevabı ile %51.3 oranında, tamamen karılıyorum cevabı ile %20.7 oranında, kararsızım cevabı ile %8.0 oranında, katılmıyorum cevabı ile %9.3 oranında ve hiç katılmıyorum cevabı ile %10.7 oranında birbirini izlemektedir.

Katılımcıların konutun ekonomik özelliklerine ilişkin görüşlerini **“Yeterli miktarda kazancı olan bir kişinin ilk düşüneceği şey ev sahibi olmaktır”** şeklinde %50.7 oranla dile getirdikleri gözlenmiştir. Bu soru karşısında %38.0 oranında katılıyorum, %6.7 oranında kararsızım, %4.7 oranında katılmıyorum cevabı verildiği gözlenirken hiç katılmıyorum seçeneğini işaretleyen bireye rastlanmamıştır.

Araştırmaya katılanların %48.7 oranında **“Evimde yemek varsa dışarıda kesinlikle yemem”** cümlesine “kesinlikle katılıyorum cevabını verdikleri, %42.7 oranında katılıyorum cevabını verdikleri, %8.0 oranında kararsızım cevabını verdikleri ve %0.7 oranında katılmıyorum cevabını verdikleri belirlenmiştir.

“Evim için harcadığım paraya hiçbir zaman acımam” cümlesine katılımcılar %48.0 oranla tamamen katılıyorum, %39.3 oranla katılıyorum, %8.7 oranla kararsızım, %3.3 oranla katılmıyorum ve %0.7 oranla hiç katılmıyorum cevabını vermişlerdir.

Katılımcılar tarafından konutun ekonomik özelliklerine ilişkin görüşleri cevaplanırken **“Normal yaşantısı olan insanlar hayatta bir kez ev alır ve hep aynı evde yaşarlar”** cümlesine %46.0 oranıyla katılıyorum, %26.7 oranıyla tamamen katılıyorum, %14.7 oranıyla kararsızım, %11.3 oranıyla katılmıyorum ve %1.3 oranıyla da hiç katılmıyorum cevabı verilmiştir.

Araştırmaya katılanların önemli bir bölümü konutun ekonomik özelliklerini değerlendirirken **“Piyangodan büyük ikramiyeyi kazansan kendime çok büyük bir konut alırdım”** şeklindeki cümleye katılıyorum cevabı ile yorum yapmıştır (%45.3). bu cevabı sırasıyla tamamen katılıyorum (%40.7), kararsızım (%7.3), katılmıyorum (%6.0) ve hiç katılmıyorum (%0.7) cevapları izlemiştir.

“Daha güzel bir konutta oturmak isterdim” görüşüne katılıyorum cevabını verenlerin oranı %43.3, tamamen katılıyorum cevabını verenlerin oranı %36.7, kararsızım cevabını verenlerin oranı %17.3, katılmıyorum cevabını verenlerin oranı %1.3 ve hiç katılmıyorum cevabını verenlerin oranı %1.3’tür.

Araştırmaya katılanların %43.3 oranında **“Konutta tamire ihtiyacı olan bir eşyayı kendim onarmaya çalışırım”** cümlesine katıldıklarını, %28.7 oranında tamamen katıldıklarını, %9.3 oranında kararsız olduklarını, %12.7 oranında katılmadıklarını ve %6.0 oranında da hiç katılmadıklarını belirtmişlerdir.

Konutun ekonomik özelliklerine ilişkin verilen yanıtlar irdelendiğinde **“Evimi hep en yüksek voltajlı ampullerle aydınlatırım”** cümlesine %42.7 oranında katılmıyorum, %12.7 oranında hiç katılmıyorum, %15.3 oranında kararsızım, %18.0 oranında katılıyorum ve %11.3 oranında tamamen katılıyorum cevaplarının verildiği saptanmıştır.

“Evden uzun süreliğine ayrılmam evdeki diğer kişileri çok etkiler” cümlesine %40.7 oranla tamamen katılıyorum cevabı veren bireyleri oransal dağılım açısından %36.0 ile katılıyorum cevabı veren bireyler, %12.7 oranla kararsızım cevabı veren bireyler, %10.0 oranla katılmıyorum cevabı veren bireyler ve %0.7 oranla da hiç katılmıyorum cevabı veren bireyler izlemektedir.

“Evde her zaman en büyüğün sözü geçmelidir” görüşüne katılım oranının yüksek olduğu saptanırken (%40.0), bu görüş karşısında katılımcıların %37.3’ü tamamen katılıyorum, %12.7’si kararsızım, %7.3’ü katılmıyorum, %2.7’si ise hiç katılmıyorum cevabını vermişlerdir.

“İhtiyacım olmasa da evimde lüks aksesuarlar olsun isterim” cümlesine yapılan yorumlar içerisinde en yüksek olanın %40.0 oranıyla katılmıyorum cevabı olduğu gözlenirken, bu cevabı sırasıyla %18.0 oranıyla hiç katılmıyorum, %16.0 oranıyla katılıyorum, %13.3 oranıyla tamamen katılıyorum, %12.7 oranıyla kararsızım cevapları izlemektedir.

Araştırmada katılımcılara ***“Yaşadığım konutta hobilerimi rahatça gerçekleştirmek isterim”*** cümlesine katılıp katılmadıkları sorulduğunda %40.0 oranla katılıyorum, %35.3 oranla tamamen katılıyorum, %13.3 oranla katılmıyorum, %8.7 oranla kararsızım ve %2.7 oranla hiç katılmıyorum cevabı verdikleri saptanmıştır.

“Kendimi her zaman yaşadığım konutun bir parçası olarak görürüm” cümlesine katılıyorum cevabını verenlerin oranı %38.0, tamamen katılıyorum cevabını verenlerin oranı %28.0, kararsızım cevabını verenlerin oranı %13.3 ve hiç katılmıyorum cevabını verenlerin oranı %1.3’tür.

Konutun ekonomik özellikleri irdelendiğinde ***“Evde kimse olmasa bile benim evim her zaman sıcaktır”*** cümlesine katıldıklarını belirtenlerin oranı %35.3, tamamen katıldıklarını belirtenlerin oranı %28.0, kararsız olduklarını belirtenlerin oranı %21.3, katılmadıklarını belirtenlerin oranı %12.0, hiç katılmadıklarını belirtenlerin oranı ise %3.3’tür..

Katılımcıların konutun ekonomik özelliklerine ilişkin görüşlerini %32.7 oranı ile **“Ev dekorasyonu için masraf yapmayı gereksiz buluyorum”** cümlesine katılmadıklarını belirtmişler, %20.7 oranıyla hiç katılmadıklarını, %26.7 oranıyla katıldıklarını, %14.7 oranıyla kararsız olduklarını, %5.3 oranıyla tamamen katıldıklarını belirtmişlerdir.

“Eve girdiğimde genellikle elimde torbalar olur” cümlesine %30.0 oranıyla katılıyorum cevabı verilmiş, %29.3 oranıyla katılmıyorum, %22.0 oranıyla kararsızım, %13.3 oranıyla tamamen katılıyorum ve %5.3 oranıyla da hiç katılmıyorum cevapları verilmiştir.

Araştırma kapsamına alınan personel arasında **“Yaşadığım konuta en çok maddi katkısı olan benim”** görüşüne katılmıyorum cevabını verenlerin oranının %30.0, katılıyorum cevabını verenlerin oranının %28.7, tamamen katılıyorum cevabını verenlerin oranının %22.0, kararsızım cevabını verenlerin oranının %16.0 ve hiç katılmıyorum cevabını verenlerin oranını ise %3.3 olduğu saptanmıştır.

Araştırmaya katılanların bir bölümü konutun ekonomik özelliklerini değerlendirirken **“Yaşadığım konutta çok lüks mobilyalar olsun isterim”** şeklindeki cümleye katılmıyorum cevabı ile yorum yapmış %30.0, bu cümleye sırasıyla katılıyorum cevabı verenlerin oranı %20.7, tamamen katılıyorum cevabı verenlerin oranı %18.7, hiç katılmıyorum cevabı verenler ve kararsızım cevabı verenlerin oranı %15.3’tür.

“Bence insanlar değerli eşyalarını evlerinde saklamalıdır” cümlesine %28.0 oranıyla katılıyorum cevabı verilmiş, %21.3 oranıyla tamamen katılıyorum, %20.7 oranıyla katılmıyorum, %17.3 oranıyla kararsızım, %12.7 oranıyla hiç katılmıyorum cevabı verilmiştir.

Katılımcılar konutun ekonomik özelliklerine ilişkin görüşlerini cevaplarırken **“Televizyonumun en geniş ekran özelliğinde olmasını isterim”** cümlesine %25.3 oranında tamamen katıldıklarını belirtmiş, %24.0 oranında katıldıklarını, %22.0 oranında katılmadıklarını, %18.7 oranında kararsız olduklarını, %10.0 oranında ise hiç katılmadıklarını belirtmişlerdir.

Çizelge 4.4 Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi Kuramı'na göre konutun ekonomik özellikleri

	Hiç katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen katılıyorum		TOPLAM	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
FİZYOLOJİK İHTİYAÇLAR												
1. Evde kimse olmasa bile benim evim her zaman sıcaktır.	5	3.3	18	12.0	32	21.3	53	35.3	42	28.0	150	100.0
2. Evimde yemek varsa dışarıda kesinlikle yemem.	-	-	1	0.7	12	8.0	64	42.7	73	48.7	150	100.0
3. Evimi hep en yüksek voltajlı ampullerle aydınlatırım.	19	12.7	64	42.7	23	15.3	27	18.0	17	11.3	150	100.0
4. Normal yaşantısı olan insanlar hayatta bir kez ev alır ve hep aynı evde yaşarlar	2	1.3	17	11.3	22	14.7	69	46.0	40	26.7	150	100.0
5.Evimle işimin daha yakın olması bana ekonomik açıdan yarar sağlar.	-	-	1	0.7	6	4.0	60	40.0	83	55.3	150	100.0
GÜVENLİK İHTİYACI												
6.Bence insanlar değerli eşyalarını evlerinde saklamalıdır.	19	12.7	31	20.7	26	17.3	42	28.0	32	21.3	150	100.0
7.Yeterli miktarda kazancı olan bir kişinin ilk düşüneceği şey ev sahibi olmaktır.	-	-	7	4.7	10	6.7	57	38.0	76	50.7	150	100.0
8.Evden çıkarken ışıklardan birini açık bırakma alışkanlığım vardır.	16	10.7	14	9.3	12	8.0	77	51.3	31	20.7	150	100.0
SOSYAL İHTİYAÇLAR												
9.Evde her zaman en büyüğün sözü geçmelidir.	4	2.7	11	7.3	19	12.7	60	40.0	56	37.3	150	100.0
10.Eve girdiğimde genellikle elimde torbalar olur..	8	5.3	44	29.3	33	22.0	45	30.0	20	13.3	150	100.0
11.Kendimi her zaman yaşadığım konutun bir parçası olarak görürüm.	2	1.3	20	13.3	29	19.3	57	38.0	42	28.0	150	100.0

Çizelge 4.4 (devam) Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi Kuramı'na göre konutun ekonomik özellikleri

	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		TOPLAM	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
12.Evden uzun süreliğine ayrılmam evdeki diğer kişileri çok etkiler.	1	0.7	15	10.0	19	12.7	54	36.0	61	40.7	150	100.0
13.Yaşadığım konuta en çok maddi katkısı olan kişi benim.	5	3.3	45	30.0	24	16.0	43	28.7	33	22	150	100.0
14.İhtiyacım olmasa da evimde lüks aksesuarlar olsun isterim.	27	18.0	60	40.0	19	12.7	24	16.0	20	13.3	150	100.0
15.Televizyonumun en geniş ekran özelliğinde olmasını isterim.	15	10.0	33	22.0	28	18.7	36	24.0	38	25.3	150	100.0
DEĞER VERİLME İHTİYACI												
16.Ev dekorasyonu için masraf yapmayı gereksiz buluyorum.	2	1.3	2	1.3	26	17.3	65	43.3	55	36.7	150	100.0
17.Yaşadığım konutta çok lüks mobilyalar olsun isterim.	23	15.3	45	30.0	23	15.3	31	20.7	28	18.7	150	100.0
18.Piyangodan büyük ikramiyeyi kazansam kendime çok büyük bir konut alırdım.	1	0.7	9	6.0	11	7.3	68	45.3	61	40.7	150	100.0
19.Daha güzel bir konutta oturmak isterdim.	31	20.7	49	32.7	22	14.7	40	26.7	8	5.3	150	100.0
KENDİNİ GERÇEKLEŞTİRME İHTİYACI												
20.Konutta tamire ihtiyacı olan bir eşyayı kendim onarmaya çalışırım.	4	2.7	20	13.3	13	8.7	60	40.0	53	35.3	150	100.0
21. Evim için harcadığım paraya hiçbir zaman acımam.	1	0.7	5	3.3	13	8.7	59	39.3	72	48	150	100.0
22. Yaşadığım konutta hobilerimi rahatça gerçekleştirmek isterim	9	6.0	19	12.7	14	9.3	65	43.3	43	28.7	150	100.0

4.5 Bireylerin Konutun Özelliklerine İlişkin Öznel Değerlendirmelerinin t-testi Analizi Sonuçları

Araştırmaya katılan bireylerin toplumsal cinsiyet, eğitim düzeyi ve konut mülkiyeti değişkenlerine göre konutlarının fiziksel, sosyal ve ekonomik özelliklerine ilişkin öznel değerlendirmelerine ait yanıtlarının puan ortalamaları ve one sample t-testi sonuçları Çizelge 4.5’ de gösterilmiştir.

Çizelge 4.5 Bireylerin öznel değerlendirmelerine ait yanıtlarının puan ortalamaları ve one sample t-testi sonuçları

Araştırmanın Likert Ölçekleri	\bar{x}	S	T	P
1. Konutun Fiziksel Özellikleri				
Toplumsal cinsiyet				
Kadın	104,16	12,43	- 1,550	0,123
Erkek	107,85	14,35		
Eğitim düzeyi				
Liseden az	105,37	14,59	- 1,377	0,171
Lise ve daha üst	108,54	12,39		
Konut mülkiyeti				
Ev sahibi	105,85	13,56	- 0,612	0,542
Kiracı	107,24	14,06		
Toplam	106,62	13,81	94,555	0,000***
2. Konutun sosyal özellikleri				
Toplumsal cinsiyet				
Kadın	129,40	20,15	0,393	0,695
Erkek	128,11	18,33		
Eğitim düzeyi				
Liseden az	127,42	20,23	- 0,903	0,368
Lise ve daha üst	130,27	16,67		

Çizelge 4.5 Bireylerin öznel değerlendirmelerine ait yanıtlarının puan ortalamaları ve one sample t-testi sonuçları (devam)

Araştırmanın Likert Ölçekleri	\bar{x}	S	T	P
Konutun mülkiyeti				
Ev sahibi	128,25	20,07	-0,166	0,868
Kiracı	128,77	18,03		
Toplam	128,54	18,90	83,281	0,000***
3. Konutun ekonomik özellikleri				
Toplumsal cinsiyet				
Kadın	77,48	11,63	- 2,070	0,040*
Erkek	81,56	11,25		
Eğitim düzeyi				
Liseden az	79,74	12,21	- 0,612	0,542
Lise ve daha üst	80,92	10,39		
Konutun mülkiyeti				
Ev sahibi	78,88	10,72	- 1,264	0,208
Kiracı	81,27	12,06		
Toplam	80,20	11,51	85,372	0,000***

*P < 0,05

***P < 0.001

Çizelge 4.5' den de anlaşılacağı gibi araştırmaya katılan bireylerin yaşadıkları konutların fiziksel, sosyal ve ekonomik özelliklerine ilişkin öznel değerlendirmeleri üzerinde toplumsal cinsiyet, eğitim düzeyi ve konut mülkiyeti bağımsız değişkenlerinin farklılığa neden olacak bir etkisinin bulunmadığı, bireylerin yaşadıkları konutları değerlendirirken seçilen bağımsız değişkenlerin bu değerlendirmelere yordayıcı bir fark katmadığı görülmüştür. Ancak bireylerin konutlarını fiziksel, sosyal ve ekonomik özellikleri açısından genel olarak değerlendirmelerinin birbirinden farklı olması dikkati çekmektedir. Bu durumda farklılığın konutta yaşayan bireylerin özelliklerinden değil, konuta ait koşullardan kaynaklandığı söylenebilir (p< 0,001).

Telsiz (1978)'in Ankara'da yaptığı bir çalışmada ailelerin konut değiştirme nedenlerinin başında daha iyi bir konutta oturmayı istemek gelmektedir. Ayrıca yeni konutların seçiminde bütün gelir gruplarında ailelerin daha büyük bir konutta yaşama işteğinin yanı sıra konutlarının fiziksel koşullarını değiştirme ihtiyacının da öne çıktığı anlaşılmaktadır. Bu noktada dikkati çeken diğer bir sonuç da ailelerin kiracı ya da konut sahibi olmalarının özellikle fiziksel çevre koşulları açısından istenen özellikler açısından fark yaratacak bir etki ortaya koymamasıdır.

4.6 Bireylerin Konutun Özelliklerine İlişkin Özel Değerlendirmelerinin SWOT Analizi Sonuçları

Bu başlık altında araştırmanın materyal ve yönteminde ayrıntılı olarak açıklanan SWOT Analizi sonucunda elde edilen bilgi düzenlenerek, Çizelge 4.6'da açıklanmıştır. Çizelgeden de anlaşılacağı gibi araştırmaya katılan bireylerin Maslow' un İhtiyaçlar Hiyerarşisi Kuramı'na göre belirlenen fiziksel, sosyal ve ekonomik boyutları ile yaşadıkları konutlara ilişkin özellikleri değerlendirmeleri açıklanmıştır. Burada SWOT analizi yapılmasındaki amaç, yaşanılan konutların fiziksel, sosyal ve ekonomik boyutlar açısından bireyler tarafından ihtiyaçlar hiyerarşisi kuramına göre nasıl algılandığını ortaya koyabilmektir. Gerçekte araştırmada kullanılan ölçekte yer alan kimi likert cümleleri ideal olanı ifade etmesine rağmen yapılan, SWOT analizinin bireylerin yaşadıkları konutların ihtiyaçlar hiyerarşisi kuramı açısından bakıldığında hangi özellikleri taşıması gerektiği konusunda yüksek farkındalık içinde olduklarının söylenmesini sağlayacak verinin elde edilmesini kolaylaştırdığı da anlaşılmaktadır.

Çizelge 4.6 Bireylerin konutun özelliklerine ilişkin öznel değerlendirmelerinin SWOT analizi sonuçları

İhtiyaç Düzeyi		Fiziksel	Sosyal	Ekonomik
Fizyolojik İhtiyaçlar	GÜÇLÜ	-Evimde iken daha dengeli beslendiğime inanıyorum. - Evim her zaman temizdir. -Evim yeteri kadar büyüktür -Evimin mimarisini beğeniyorum		-Evimde yemek varsa dışarıda kesinlikle yemem. -Normal yaşantısı olan insanlar hayatta bir kez ev alır ve hep aynı evde yaşarlar.
	ZAYIF	-Yaşadığım konut iyi ısınmıyor. -Yaşadığım konut gün ışığından yeterince yararlanmıyor.	-Yaşadığım binada kiracılar ve ev sahipleri eşit söz hakkına sahip değildir. -Evimin şehir merkezinde olmaması ulaşımı zorlaştırıyor.	-Evimle işim yakın değil.
Güvenlik İhtiyaçları	GÜÇLÜ	-Yaşadığım konutun çevresinde özel araç otoparkı bulunmaktadır. -Evim temiz ve düzenlidir.	-Kendimi evimde güvende hissediyorum. -Yaşadığımda da şuanda oturduğum konut yeterli olur.	-Ev sahibiyim. -Değerli eşyalarımı evde saklayabilirim.
	ZAYIF	-Evimin depreme dayanıklılık raporu yok. -Evim hastane, sağlık ocağı, poliklinik gibi yerlere yakın değildir.	-Yaşadığım konutun çevresinde kapkaç olayları yaşanmaktadır.	
Sosyal İhtiyaçları	GÜÇLÜ	-Evimin çevresi de evimin bir parçasıdır. -Eve dönerken geçtiğim yolları seviyorum.	-Evimde sık sık misafir ağırlarım. -Komşularıyla iyi geçinirim. -Evde aile bireyleri ile birlikte kendimi çok mutlu hissedirim. -Stresli olduğum zamanlarda bir an önce evime gidiyorum. -Komşularımın çoğunu yakından tanırım.	-Kendimi evimin bir parçası olarak görüyorum.
	ZAYIF	-Şehir dışında egzoz dumanından uzak bir yerde yaşamayı istedim.	-Misafir gelmeden önce evimdeki bazı eşyaların yerlerini değiştiririm. -Evde yalnız kaldığımda sıkılıyorum.	-Yaşadığım konuta en çok maddi katkısı olan kişi benim. -Evimde ihtiyaç dışı aksesuarlarım yoktur.
Değer Verilme İhtiyacı	GÜÇLÜ	-Yaşadığım konutu en son moda renklerle dekore ettim. -Evim benden izler taşıyor.	-Arkadaşlarım yaşadığım konutu beğenir. -Özel günlerde genellikle benim evimde toplanılır -Bir kutlama yapılacaksa genellikle evimde olmasını tercih ediyorum.	
	ZAYIF	-Evimdeki her bir birey için yeterli yaşam alanı bulunmuyor. -Benim için ev dekorasyonu hiçbir anlam ifade etmiyor.	-Sık sık yatılı misafirlerim olur.	-Evimde lüks mobilyalarım yoktur. -Evim güzel değil. -Evim büyük değil.
Kendini Gerçekleştirme İhtiyacı	GÜÇLÜ	-Yaşadığım konutta bana özel bir alan mevcuttur.	-Mesleğimle ilgili uğraşlarıma evimde de vakit ayırıyorum. - Evim sinema tiyatro gibi yerlere yakındır.	-Konutta tamire ihtiyacı olan bir eşyayı kendim onarıyorum.
	ZAYIF	-Daha iyi bir semte taşınmak istiyorum. -Kitap okuyacak sessiz bir alana ihtiyaç duyuyorum. -Çalışma odası olan bir evim olmasını istedim. -Evimin planını beğenmiyorum.	-Kendime ait bir odam yok.	-Evimde hobilerimi rahatlıkla gerçekleştiriyorum.

Bu çalışmada SWOT analizi uygulanmasına karar verildikten sonra yapılan literatür taraması sırasında, konu ile doğrudan ilişkili araştırmalara rastlamak mümkün olmamıştı. Kaldı ki araştırma konusunu SWOT analizi de dahil olmak üzere ele alan başka çalışmalara da rastlanmamıştır. Oysa tüketici davranışlarını inceleyen çalışmalar ortaya koymuştur ki, konut satın alınsa da kiralsansa da bir tüketim ürünüdür ve konuta yönelen tüketicinin 5 tür gereksinimi karşılama amacı ön plandadır. Burada Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi Kuramı ele alınarak yapılan SWOT Analizi ile ihtiyaçlar hiyerarşisinin şematik aşamalarındaki, bir anlamda tüketici yaklaşımları ve algıları da ortaya konmuştur.

Kalınkara (1986) tarafından Ankara'nın toplu konut bölgelerinden birinde yapılan bir çalışmada hem konut sahibi hem de kiracı olan ailelerin burada yaşamayı tercih etme nedenlerinin başında fiziksel çevre koşullarından memnun olmalarının geldiği belirlenmiştir. Ayrıca, sosyal çevre özelliklerinden biri olan komşuluk ilişkilerinin aileler tarafından önemli bulunduğu saptanmıştır. Konut seçerken aileler için konutun akraba ve arkadaşlara yakın olması, çocukların yetişmesine uygun bir çevrede bulunması, mutlu olmayı sağlayan nedenlerin başında gelmektedir.

Perritt *et al.* (1993) konut kavramının temel psikolojik boyutlarını tanımlamak için yaptığı araştırmada 9 önemli faktörü ortaya koymuştur. Bunlar arasında; kendini gerçekleştirme, fiziksel koşullar ve güvenlik ilk sırada yer almaktadır. Bu doğrultuda Türkiye' de yapılan bir başka çalışmada ise, bütün gelir grupları açısından konut seçiminde konutun güvenlik duygusu vermesi özelliğinin ilk sırada yer aldığı belirlenmiştir (İmamoğlu ve İmamoğlu 1995). Baran (2007) tarafından Ankara'da yapılan başka bir araştırmada, konut satın almak isteyen ailelerin konutun tanımına ilişkin yaptıkları değerlendirmelerin başında konutun huzur vermesi, özel alan olması ve temel ihtiyaç olarak tanımlanmasının geldiği dikkati çekmektedir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bireylerin Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi Kuramına göre konutun özelliklerine ilişkin değerlendirmelerinin belirlenmesi amacıyla planlanan ve yürütülen bu araştırmada; konutun fiziksel, sosyal ve ekonomik özelliklerine ilişkin olumlu ve olumsuz değerlendirmeleri açıklayan bulgular SWOT Analizi ile irdelenmiştir.

Araştırma sonuçlarına göre;

Araştırmaya katılanların % 33.3'ü kadın, % 66.7' si erkektir. Eğitim düzeyi lise ve liseden az olanların oranı % 60.7' dir. Bireylerin % 44.7' si ev sahibi, % 55.3'ü kiracıdır ve ailelerin ortalama birey sayısı 4, ortalama çocuk sayısı 2 ve bireylerin ortalama yaşı 31 olarak belirlenmiştir.

Bireylerin yaşadıkları konutları fiziksel, sosyal ve ekonomik özellikleri açısından değerlendirmelerinin bireysel özellikleri ile ilişkili olmayıp, genel olarak bu değerlendirmeleri yaşadıkları konutların koşullarını dikkate alarak yaptıkları anlaşılmaktadır. Ölçeklere verilen yanıtlar arasında ortaya çıkan farklılığın da bundan kaynaklandığı görülmektedir.

Bu araştırmada, yapılan SWOT Analizi, bireylerin konutları için hem ideal alana ilişkin yaklaşımlarını hem de mevcut deneyimlerini ortaya koymuştur. Burada dikkati çeken bireylerin özellikle konutların fiziksel özelliklerini değerlendirirken "güvenlik" ihtiyacı'nın karşılanmasını sağlayan konutlarda yaşadıkları, sosyal özelliklerini değerlendirirken "fizyolojik ihtiyaçları'nın karşılanmasında sorunla karşılaşmadıkları, ancak "sosyal ihtiyaçlar" ve "değer verilme ihtiyacı'nın karşılanmasında bazı eksiklikleri dile getirdikleri belirlenmiştir. Ayrıca konutlarının ekonomik özelliklerini değerlendirirken ise, bireylerin "kendini gerçekleştirme" ve "değer verilme ihtiyaçları'nın karşılanmadığı, burada ekonomik boyut açısından "sosyal ihtiyaçlar"ını da yeterli düzeyde yerine getirilemediği anlaşılmaktadır.

Elde edilen bu sonuçlara göre;

- Hızlı bir kentleşmenin yaşandığı ülkemizde, kentli nüfusun konutlardan elde edecekleri tatminin artırılmasında konutlar arasındaki fiziksel, sosyal ve ekonomik boyutlara ilişkin farklılıklarının dikkate alınması gerekmektedir. Sağlık, eğitim, ulaşım ve iletişim olanaklarının sağlandığı, ekonomik koşulların sağlıklı konut ortamında yaşamaya uygun düzeye getirildiği yeşil alan ve parkların bulunduğu dinlenme, eğlenme ve spor amaçlı yeterli alanların sunulduğu konut tiplerinin, bireylerin fizyolojik, güvenlik ve sosyal açılarından ihtiyaçlarının tam olarak karşılanabileceği yerleşim yerlerinin sayısı artırılmalı, konut içi kullanım alanı ile konut çevresi özellikleri kullanıcı tercihleri ve kullanıcılara özgü değerler dikkate alınarak belirlenmelidir.
- Temel bir gereksinim ve insanlık hakkı olan barınma hakkı toplumdaki bireylerin ihtiyaç ve isteklerine cevap verecek şekilde ve çeşitli ihtiyaçların karşılanabileceği konutlar tasarlanarak sağlanmalıdır. Bu konu ulusal gelişme politikalarının öncelikli projeleri arasında olmalıdır.
- Bireyin fizyolojik olarak ve tüm insanlara özgü güdüsel ihtiyaçlarından birisi olan barınma ihtiyacının karşılandığı konut bireyin ve birlikte yaşadığı ailenin tüm gereksinimlerini yeterli ölçüde karşılamanın yanı sıra içinde yaşayanların fiziksel, sosyal ve ekonomik gereksinim ve beklentilerini karşılayabilmeli, bireylere kendini gerçekleştirme yönünde faaliyetlerde bulunma imkanı sağlayabilmelidir. Bireylerde yaşadıkları konutta sadece yeme, içme ve dinlenme gibi ihtiyaçları karşılayabileceklerini değil, aynı zamanda sosyo-kültürel ve kişisel gelişim faaliyetlerini de gerçekleştirebilecekleri düşüncesinin yerleşebilmesi için, sosyal ve kültürel açılarından ilk öğretimden itibaren donanımlı bireyler yetiştirmek büyük önem taşımaktadır.

KAYNAKLAR

- Ayata, S. ve Ayata, A. G. 1996. Konut: tip, mülkiyet ve kullanım. Konut, Komşuluk ve Kent Kültürü. Konut Araştırmaları Dizisi, 2(1): 58-68.
- Berberoğlu, M. G. ve Teker, S. 2005. Konut finansmanı ve Türkiye'ye uygun bir model önerisi. İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2(1): 58-68.
- Bourdieu, P. and Wacquant, J. D. 1992. An Invitation To Reflexive Sociology. Chicago: Chicago University Pres.
- Easthope, H. 2004. A place called home. Housing, Theory and Society, 21(3):128-138.
- Dönmez, M. 1997. Eskişehir'de ailelerin konut değiştirmelerinde etkili olan faktörlerin belirlenmesi. Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ev Ekonomisi Anabilim Dalı, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Ankara.
- Elsinga, M. and Hoekstra, J. 2004. Homeownership and housing satisfaction: a study of the literature and analysis of the European Community Household Panel. Research Institute For Housing, Delft University The Netherlands.
- Erzen, J. N. 2006. Çevre Estetiği. ODTÜ Çevre Geliştirme Vakfı Yayıncılık ve İletişim A. Ş.
- Es, M. 2008. Konut Memnuniyeti. Yerel Siyaset Dergisi; Aylık bilimsel Siyasi Dergi, 2(1): 73-80.
- Gürlek, T. B. 2002. Swot Analizi. TÜBİTAK Vizyon 2023 Birinci Bilgilendirme ve İletişim Toplantısı, TÜSSİDE, 16-18 Haziran 2002, Gebze.
- Harvey, D. 1973. Social Justice and the City (Oxford:Blackwell).
- Haris, J. and Young, S. 1983. Buyer Motivations: Human Needs. Real Estate Today, pp.29-30.
- Hinkle, T. F. and Combs, E. R. 1987. Managerial behaviour of home buyers. Jurnal of Consumer Science and Home Economics, 11: 375-386.
- İmamoğlu, V. ve İmamoğlu, O. 1995. insan evi ve çevresi araştırma projesi. Konut Araştırmaları Sempozyumu. Konut Araştırmaları Dizisi 1, ODTÜ Basımevi, Ankara.

- İmamoğlu, V. ve İmamoğlu, O. 1996. İnsan evi ve çevresi. Ankara'da Bir Toplu Konut Araştırma Dizisi 15, ODTÜ Basımevi, Ankara.
- Jabareen, Y. 2005. Culture and housing preferences in a developing city. *Environment and Behavior*, 37 (1): 134-146.
- Jahn, M. 2004. User Needs In A Maslow Schemata. *International Symposium On Spatial Data Quality*.
- Kalınkara, V. 1986. Ankara, Yenimahalle ve Batıkent'teki ailelerin konutlarına ilişkin görüş ve tercihleri üzerinde bir araştırma. Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Ev Ekonomisi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.
- Kellekci, Ö. L. ve Berköz, L. 2006. Konut ve çevresel kalite memnuniyetini yükselten faktörler. *İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık, Planlama, Tasarım Dergisi*, 5 (2): 165-176.
- Maslow, A. 1943. A theory of human motivation, *Psychological Review*. vol. 50, 1943, 370-396.
- Perritt, M. R., Impson, J., Martin, J. and McCune, S. L. 1993. Older women's concept of home: psychological dimensions. *Journal of Home Economics*, 85(1): 25-29.
- Poincare, H. 2001. *The Foundations of Science*, Modern Library.
- Smith, W. F. 1970. *The nature of housing. Housing: The Social and Economic Elements*. Berkeley, California: University of California.
- Telsiz, M. 1978. Ailelerin konut değiştirmede konut ve çevre özelliklerine ilişkin tercihleri. *Ev İdaresi ve Aile Ekonomisi Programı Bilim Uzmanlığı Tezi*. Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi.
- Yıldırım, U. ve Ateş, N. 2004. Konut sakinlerinin fiziksel ve toplumsal çevre algılamaları: Kahramanmaraş örneği. *Celal Bayar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Yönetim ve Ekonomi dergisi* 11 (2): 165-185.
- Yiğit, A. 2000. Ailelerin ev satın almaya ilişkin tutum ve davranışları. Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ev Ekonomisi Anabilim Dalı (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara.

EK 1 ANKET FORMU

I. BİREYİ TANITICI BİLGİLER ;

1. Cinsiyet: () K () E

2. Yaş:

3. Eğitim Düzeyi:

OkurYazar ()

İlkokul ()

Ortaokul ()

Lise ()

Fakülte / Yüksekokul ()

4. Ailedeki Birey Sayısı:

5. Ailedeki Çocuk Sayısı:

6. Konutun Mülkiyeti:

Ev sahibi ()

Kiracı ()

7. Konutun Tipi:

Apartman Dairesi ()

İmarlı Müstakil Ev ()

İmarsız Müstakil Ev ()

II.Konutun Fiziksel Özelliklerine İlişkin Bilgiler ;

	TAMAMEN KATILYORUM	KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
1.Yaşadığım konut yeteri kadar büyüktür.					
2. Yaşadığım konutun iyi ısınmasını isterdim.					
3. Yaşadığım konutun daha fazla gün ışığından yararlanmasını isterdim.					
4. Yaşadığım konutta çöpleri depolayacak yeterli alan mevcut değildir.					
5. Evimde iken daha dengeli beslendiğime inanıyorum.					
6. Yaşadığım konutun mimarisini beğeniyorum.					
7. Benim evim her zaman temiz kokar.					
8. Konutların depreme dayanıklılık raporu olmalıdır.					
9.Tüm konutlarda çelik kapı ve asma kilit bulunması gereklidir.					
10. Yaşadığım konutun temizlik ve düzeni çok önemlidir.					
11. Yaşadığım konutun çevresinde özel araç otoparkı bulunmaktadır.					
12. Alt katlarda oturmak hırsızlık olayları açısından daha fazla risklidir.					
13.Ailemin ve çocuklarımın güvenliği her şeyden önemlidir.					
14.Evimin Hastane, Sağlık ocağı, poliklinik gibi yerlere yakın olmasını isterdim.					
15. Şehir dışında, egzoz dumanından uzak yerlerde yaşamak isterim.					
16.Evimin çevresi de evimin bir parçasıdır.					
17.Eve dönerken geçtiğim yolları seviyorum.					
18.Evdeki her bir birey için bir yaşam alanı olmalıdır ve bu yaşam alanı ona özel olmalıdır.					
19.Yaşadığım konutu en son moda renklerle dekore ederim.					
20.Yaşadığım konut benden izler taşır.					
21.Benim için ev dekorasyonu hiçbir anlam ifade etmiyor.					
22.Daha iyi bir semte taşınmak istiyorum.					

	TAMAMEN KATILYORUM	KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
23.Yaşadığım konutta bana özel bir alan mevcuttur.					
24.Bana ait bir çalışma odam olmasını isterim.					
25.Kitap okuyacak sessiz bir alana ihtiyaç duyuyorum.					
26.Çok kalabalık ve gürültülü bir apartmanda yaşıyorum.					
27.Çalışma odası olan bir evim olmasını isterim.					
28.Evimin planını beğenmiyorum.					

III.Konutun Sosyal Özelliklerine İlişkin Bilgiler ;

	TAMAMEN KATILYORUM	KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
1. Her zaman evsizlere çok fazla üzülürüm.					
2. İnsanlar bir çatı altında olduklarında daha güvende olurlar.					
3. Herkesin kendine ait bir evi olmalıdır.					
4. Evde çok vakit geçiren insanlar antisosyal insanlardır.					
5. Bir binada kiracılar ve ev sahipleri eşit söz hakkına sahip olmalıdır.					
6. Şehrin içinde daha kalabalık yerlerde yaşamak isterim.					
7. Yaşadığım semtin şehir merkezine ulaşımı çok rahat olmalıdır.					
8. Kendimi en güvende hissettiğim yer evimdir.					
9. Evime hırsız girmesi düşüncesi beni her zaman çok korkutmuştur.					
10. Başkasının evinde kaldığımda rahat edemem.					
11. Yaşlandığımda da şu anda oturduğum konut gibi bir konutta oturmak isterim.					
12. Hastalanırsam eğer hep evimde kalmak isterim.					
13. Yaşadığım konutun çevresinde kapkaç olayları yaşanmaktadır.					
14. İnsanların kendilerini en mutlu hissettikleri yer evidir.					
15. Komşularımın çoğunu yakından tanırım.					
16. Yaşadığım konuta sık sık misafirlerim gelir.					
17. misafir gelmeden önce evimdeki bazı eşyaların yerlerini değiştiririm.					
18. Komşularıyla iyi geçinirim.					
19. Evde aile bireyleri ile birlikte kendimi çok mutlu hissederim.					
20. Stresli olduğum zamanlarda bir an önce evime gitmek isterim.					
21. Kapı zilim çok sık çalar.					
22. Evde yalnız kaldığımda çok canım sıkılır.					

	TAMAMEN KATILİYORUM	KATILİYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
23.İnsanın evi nerede ise kalbi de oradadır.					
24.Komşumun köpeği çok havlarsa eğer onu apartman yönetimine hemen şikayet ederim					
25. Arkadaşlarım yaşadığım konutu beğenir.					
26. Özel günlerde genellikle benim evimde toplanılır.					
27.Adresim herkes tarafından bilinsin istemem.					
28.Bir kutlama yapılacaksa evimde olmasını tercih ederim.					
29.Evime sık sık davetsiz misafirler gelir.					
30.Sık sık yatılı misafirlerim olur.					
31.Çok kalabalık bir aile içinde rahat yaşayamam.					
32.Ailemle ilgili kararları evimde almak isterim.					
33. Kendime ait bir odam olmalı ve odamda rahatça vakit geçirebilmeliyim.					
34. Mesleğimle ilgili uğraşlarıma evimde de vakit ayırıyorum.					
35.Evim sinema, tiyatro gibi yerlere yakındır.					

IV.Konutun Ekonomik Özelliklerine İlişkin Bilgiler ;

	TAMAMEN KATILYORUM	KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
1. Evde kimse olmasa bile benim evim her zaman sıcaktır.					
2. Evimde yemek varsa dışarıda kesinlikle yemem.					
3. Evimi hep en yüksek voltajlı ampullerle aydınlatırım.					
4. Normal yaşantısı olan insanlar hayatta bir kez ev alır ve hep aynı evde yaşarlar.					
5.Evimle işimin daha yakın olması bana ekonomik açıdan yarar sağlar.					
6.Bence insanlar değerli eşyalarını evlerinde saklamalıdır.					
7.Yeterli miktarda kazancı olan bir kişinin ilk düşüneceği şey ev sahibi olmaktır.					
8.Evden çıkarken ışıklardan birini açık bırakma alışkanlığım vardır.					
9.Evde her zaman en büyüğün sözü geçmelidir.					
10.Eve girdiğimde genellikle elimde torbalar olur.					
11.Kendimi her zaman yaşadığım konutun bir parçası olarak görürüm.					
12.Evden uzun süreliğine ayrılmam evdeki diğer kişileri çok etkiler.					
13.Yaşadığım konuta en çok maddi katkısı olan kişi benim.					
14.İhtiyacım olmasa da evimde lüks aksesuarlar olsun isterim.					
15.Televizyonumun en geniş ekran özelliğinde olmasını isterim.					
16.Ev dekorasyonu için masraf yapmayı gereksiz buluyorum.					
17.Yaşadığım konutta çok lüks mobilyalar olsun isterim.					
18.Piyangodan büyük ikramiyeyi kazansam kendime çok büyük bir konut alırdım.					
19.Daha güzel bir konutta oturmak isterdim.					
20.Konutta tamire ihtiyacı olan bir eşyayı kendim onarmaya çalışırım.					
21. Evim için harcadığım paraya hiçbir zaman acımam.					
22. Yaşadığım konutta hobilerimi rahatça gerçekleştirmek isterim					

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı: Ender ERDEM

Doğum Yeri: Ankara

Doğum Tarihi: 30.12.1979

Medeni Hali: Bekar

Yabancı Dili: İngilizce

Eğitim Durumu: Yüksek Lisans

Lise: Kocatepe Mimar Kemal Lisesi 1997

Lisans: Ankara Üniversitesi Ev Ekonomisi Yüksekokulu, 2005

Yüksek Lisans: Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Ev Ekonomisi (Aile ve Tüketici Bilimleri) Anabilim Dalı (2005 Şubat – Temmuz 2008)